P III 1344

ROMANIA

D. 33439

O.N.T.

REVISTA OFICIULUI NAȚIONAL DE TURISM

ANUL II, Nr. 6 IUNIE 1937

C U P R I N S U L

O. N. T. — MĂNĂSTIRI DIN BUCOVINA

O. N. T. — TURISMUL IN CARPAŢII DINTRE OLT ŞI JIU

VLADIMIR BUNEA — TÂRGURI IN MUNŢII NOŞTRI

DINU NICODIN — O CĂLĂTORIE PE OLT

CRONICA TURISMULUI:

INTÂII DRUMEŢI DE MUNTE IN ROMÂNIA - *EM. BUCUŢA*
MÂNĂSTIREA TISMANA - *ANGELA FOCŞENEANU*
TURISM ŞI LITERATURĂ - *ALICE GABRIELESCU*
PUBLICAŢII TURISTICE - *VAL. P.*
VARIA: LUNA BUCUREŞTILOR
INFORMAŢII

■

REDACŢIA ŞI ADMINISTRAŢIA
BUCUREŞTI — CALEA VICTORIEI, 88 — TELEFON 4.64.60

ABONAMENTE:

1000 LEI — INSTITUŢII DE STAT, JUDEŢE ŞI SOCIETĂŢI
500 „ — COMUNE URBANE
240 „ — COMUNE RURALE ŞI PARTICULARI

CONT LA C E C Nr. 1257

COPERTA DUPĂ UN AFIŞ O. N. T.: *PAUL MIRACOVICI*
DESENE IN CULORI: *L. MIHĂILESCU*
„ „ NEGRU: *R. B.*

BIBLIOTECA NAŢIONALĂ
PERIODICE
ROMANIA

ROMANIA

REVISTA
OFICIULUI NAȚIONAL
DE TURISM

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA
88 CALEA VICTORIEI – TEL. 4.64.60

ANUL II, Nr. 6
IUNIE 1937

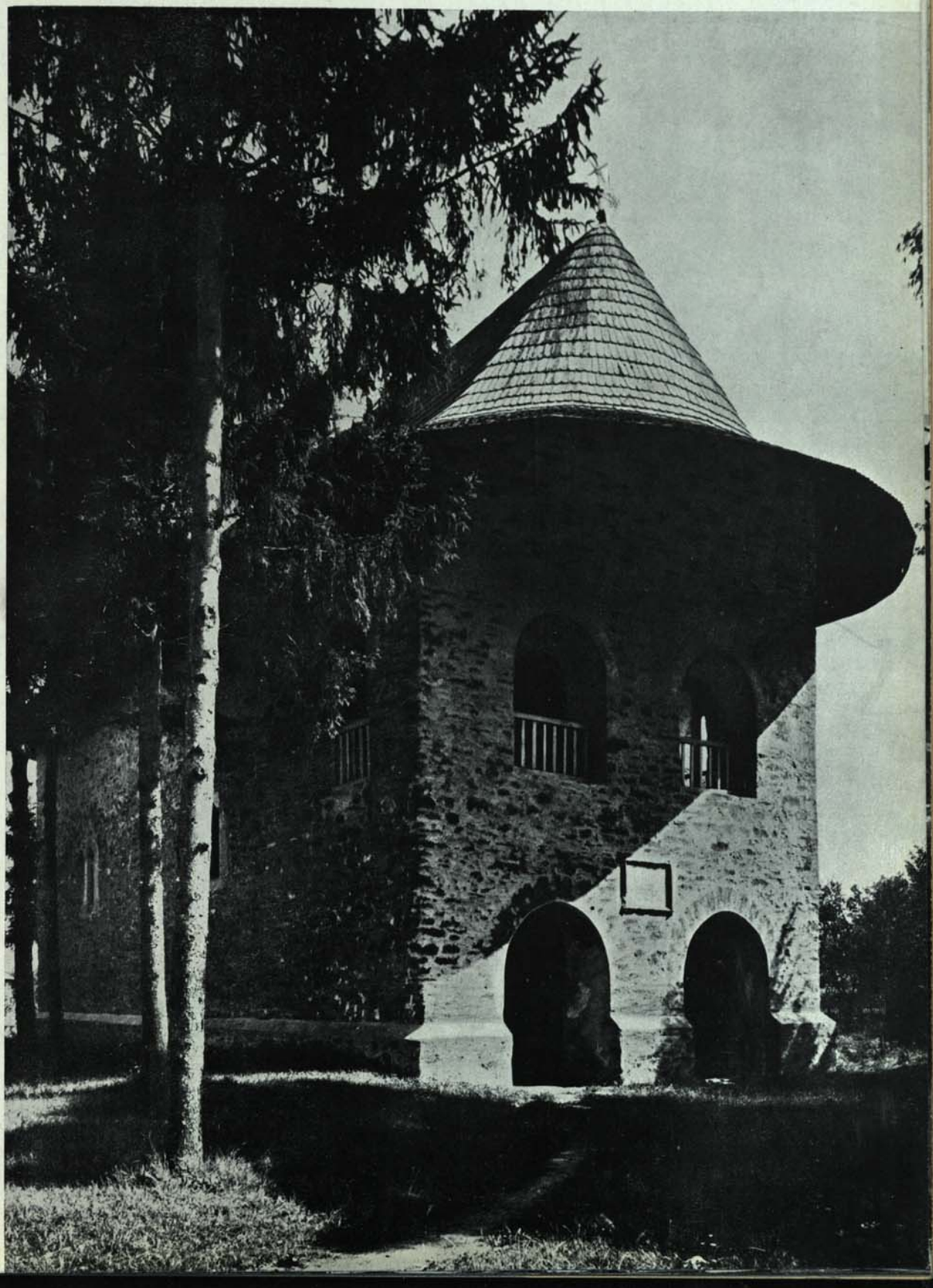

BIBLIOTECA NAȚIONALĂ
PERIODICE
ROMANIA

BISERICA DIN PĂRHĂUȚI
Foto-Petit

lui Ştefan, (chipul doamnei brodat pe mătase roşie cu aur şi perle) de cea mai veridică şi pură artă bizantină. Această minune de artă a trecutului a fost preţuită în străinătate la aproape 25.000.000 lei, iar întreg muzeul mânăstirii Putna la 280.000.000.

Sucevița, ctitoria lui Ieremia Movilă 1595 este încercuită pe zidurile din afară, de un brâu de culori numai vi-

Foto-Petit

sus: BISERICĂ DIN VICOVUL DE SUS
mijloc: INTERIORUL BISERICII RĂDĂUŢI
jos: BISERICĂ DIN CÂRLIBABA

sus: BISERICĂ DIN NORDUL BUCOVINEI
mijloc: INTERIORUL BISERICII SUCEVIȚA
jos: BISERICĂ VECHE CÂRLIBABA

Foto-Petit

sate de pământenii de azi, închipuind scene din istoria sfântă. De asemeni și mânăstirea Moldoviței a fost dăruită de meșterii trecutului, cu icoane și culori cum azi nu se mai zugrăvesc.

La distanță de 5 km. de Gura Humorului se află pe un platou în capul satului cu acelaș nume mânăstirea Voroneț, ridicată de Ștefan cel Mare după bătălia de la Răsboeni și a servit după

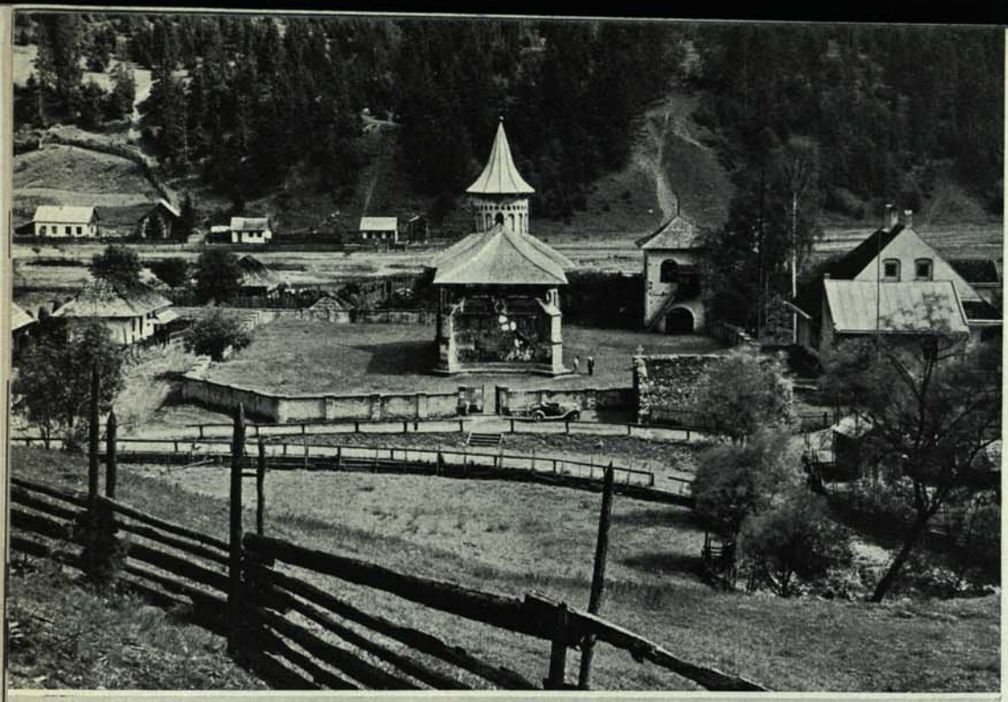

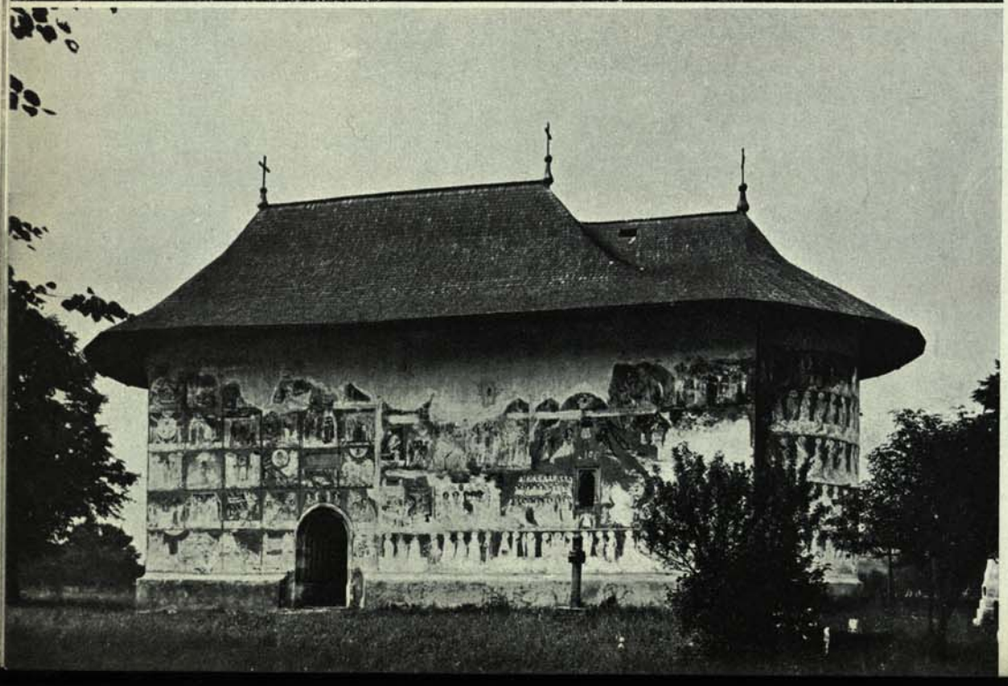

cât pare și de așezare strategică în caz de restriște pentru Domn. Date fiind hrubele și culoarele subterane ce pornesc din mijlocul bisericei și duc până la zidul clopotniței.

Voronețul a fost clădit în 1855 pe locul unde se afla chilia lui Daniil Sihastrul. Ca monument pictural bisericesc, originalitatea picturilor murale interioare și exterioare, impresionează prin elevata realizare a trecutului ce s'a păstrat uimitor până azi. Aci se află singura pictură ce-l înfățișează pe Domnul Ștefan făcând închinarea mânăstirii Sfinților împărați Constantin și Elena.

Tot în pronaos se găsesc și mormintele pârcălabului de Hotin și a pârcălabului Sucevii, Florea. Voronețul este azi cea mai veche dintre mânăstirile Bucovinei, iar Putna ce mai nouă.

Toate aceste comori de artă bisericească și de tradiție și suflet românesc sunt așezate în decorul vestit în frumusețe molcomă și majestuos împădurită între dealuri muduite, unde au umblat cu pas de luptă și de muncă strămoșii ctitori și unde ar trebui să se îndrepte cât mai mult pașii noștri.

■

sus : MÂNĂSTIREA VORONEȚ
mijloc : MÂNĂSTIREA GURA-HUMORULUI
jos : MÂNĂSTIREA ARBORE

Foto-Petit

Foto-Presse

IEZĂRUL DIN CÂLCESCU
(IZVOARELE LOTRULUI)

Turismul în Carpaţii dintre Olt şi Jiu

Printr'o lege votată în ultima sesiune a Corpurilor legiuitoare, şoseaua alpină Sălişte-Poiana-Novaci care leagă judeţele Sibiu şi Alba cu judeţele Gorj, peste înălţimile Parîngului, a fost transformată în şosea naţională şi trecută în grija Ministerului de Comunicaţii.

Pentru cine cunoaşte evoluţia acestei şosele abia incopciată peste trupul masivului dintre Olt şi Jiu, printr'o grijă care se dovedeşte a fi permanentă, regimul ce i s'a creat prin legea amintită nu poate constitui decât un prilej de legitimă satisfacţie.

Unul dintre înalţii participanţi la inaugurarea acestei şosele în toamna anului 1935, în prezenţa M. S. Regelui, a Marelui Voevod Mihai şi a D-lui Prim Ministru Gh. Tătărescu, îşi exprima la câteva zile după prilejul oferit de această sărbătoare, în chiar coloanele Buletinului O. N. T. o legitimă mirare că o atare înfăptuire întârziase atâta vreme după Unire.

Fie însă chiar mai târziu, opera s'a înfăptuit şi trecând peste multele ei neajunsuri noi ne bucurăm de perspectivele ce i-se pot întrevedea prin trecerea ei în Ministerul de Comunicaţii.

Nu putem insista suficient în cuprinsul acestei scurte cronici asupra datelor ce prezintă şoseaua aceasta, care creiază un nou pas de trecere a Carpaţilor româneşti (Pasul Urda) şi anume pe cel mai înalt din România (2200 m.) şi pare-se al şaptelea din Europa.

Importanţa ei turistică mai ales, este evidentă.

Vrem să schiţăm însă în câteva linii posibilităţile turistice pe care construirea ei le-a crea în munţii Parîngului, Lotrului, Sebeşului şi Cibinului pe care-i străbate în direcţia Nord-Sud pe o distanţă de cca. 120 Km.

*

Pentru turistul alpinist care îşi propune cercetarea masivului din tre Olt şi Jiu, soseaua Sălişte-Poiana-Novaci, numită de localnici „Drumul Regelui" dela data inaugurării ei constitue o linie de continuu reper dacă nu şi traseul cel mai ridicat chiar pentru pedeştri.

Turismul în acest masiv, inexistent până mai eri, a marcat din primul an de existenţă a şoselei o suprinzătoare desvoltare.

Această repede creştere se datoreşte în bună parte şi asociaţiei de turism Munţii Noştrii înfiinţată la Poiana Sibiului cu câţiva ani înainte, care prin durarea drumului Regelui şi-a simţit eforturile precis îndrumate în acei munţi în care totul era de făcut.

Din primul an al deschiderii drumului (1936) asociaţia a amenajat casa de adăpost dela Obârşia Lo-

Foto-Presse

„DRUMUL REGELUI" IN SERPENTINE PE URDELE

„LA OAŞA" IN VALEA FRUMOASEI (SEBEŞULUI)

Foto-Presse

multor case existente aci şi pe care le-a destinat unor agreabile şi foarte avantajoase tabere de vară.

Adăugând la cele de mai sus şi casele S. K. V. dela Surianu (2221 m.) şi Parâng aflătoare în stânga drumului Regelui, indentificăm şi ultimele cabane care împreună cu cele amintite constituesc un mănunchiu suficient pentru ca un turist care străbate masivul să poată avea o casă de adăpost la distanţa potrivită unei zile de mers.

Pentru turistul automobilist, masivul dintre Olt şi Jiu oferă de acum o posibilitate unică în întreaga ţară. Nici unul dintre pasurile Carpaţilor noştri nu se poate apropia de acesta din urmă, care le depăşeşte chiar pe cele mai înalte cu 1000 m.

Ceeace impune încă o legitimă rezervă întru recomandarea şoselei Sălişte-Poiana Novaci este situaţia ei, care abia de acum îşi aşteaptă îmbunătăţirea.

Până atunci orice trecere este anevoioasă şi poate riscată, ceeace nu ne poate reţine de a o recomanda totuşi celor mai îndrăsneţi care voesc a se apropia de nesfârşitele aspecte ale majestăţii munţilor noştri.

■

trului (casa gen. Dr. Vicol) care se află tocmai la Jumătatea drumului în creerul munţilor împlinind în acest chip o urgentă cerinţă a turismului care începea să mijească.

Şi dacă o singură casă este departe de a fi de ajuns pentru trecătorii pe şoseaua alpină, regiunile mai apropiate şi mai îndepărtate din dreapta şi stânga ei au de-acum tot dreptul la acelaş interes pe care apropierea de şosea li-l împrumută.

Actualmente se găsesc în construcţie şi în curs de amenajare câteva noi case de adăpost care vor înlesni chiar din cursul acestei veri mişcarea turistică la care ne-am referit la începutul acestor rânduri.

Una este casa ce se construeşte cu cheltuiala Oficiului Naţional de Turism pe muntele Rânca situată la 21 km. spre Nord de Novaci la o altitudine de 1600 m. iar alta este casa dela Piatra Albă (sub vârful Cindrelului 2245 m. a asoc. „Munţii Noştri" situată la 12 km. alături de şoseaua alpină.

Cea dintâi va da prestigiul cuvenit unui grup mai mare de case modeste aflătoare la Rânca înlesnind evoluţia acestei localităţi spre ceeace localnicii se complac a numi „Sinaia Gorjului" iar cea de a doua va constitui locul de popas de noapte pentru cei care îşi propun a face pe jos distanţa Obârşia Lotrului-Paltiniş sau Obârşia Lotrului-Bistra Paltinei.

La Bistra Paltinei aceiaşi societate întreprinde o vie activitate de amenajare a mai

Foto-Presse

„DRUMUL REGELUI" PĂRĂSIND VALEA LOTRULUI SPRE NOVACI

TÂRGURI IN MUNȚII NOȘTRI

Dacă obârșia turismului românesc e legată de manifestările vieții poporului nostru sub un raport utilitarist, păstoritul și cărăușia fiind primele forme de turism la noi, e tot așa de adevărat că drumeția și-a dobândit chiar pentru omul dela sat, în permanență lângă natură, un rost în sine.

Omul simțea nevoia să treacă dincolo de orizontul îngust al satului său, să evadeze în alt peisagiu, să ajungă în alte locuri. Și, care putea fi cel mai potrivit loc pentru delectare, locul ce oferă cel mai variat peisagiu, dacă nu muntele, această monumentală seră a diferitelor straturi de vegetație?

Muntele a ocrotit, secole întregi, un popor bântuit de toate năvălirile, asuprit de stăpânirile vremelnice ale popoarelor vecine și abia azi ajuns să se stăpânească singur, între hotarele unei țări întinse până acolo unde se întinde hotarul sângelui.

*

Turismul la munte s'a practicat sub pretexul unor „târguri" ce erau mai devreme un fel de serbări câmpenești. Se cunosc atâtea „târguri" de acest fel în munții românești, ținute totdeauna în sărbătorile de vară!

Unul din cele mai renumite, popularizat și prin numele de *„Târgul de fete"* este cel de pe platoul muntelui Găina, unde are loc anual, într'o Duminică dela mijlocul lunei Iulie.

„Târgul de fete" dela Găina e poreclit așa pentrucă la serbarea aceasta, unde nu lipsesc lăutarii și dansurile se încheagă multe legături matrimoniale, între flăcăii și fetele satelor din jur.

Serbarea târgului, cu toată lumea orășenească ce-l vizitează în ultimul timp, oferă spectatorului o întreagă colecție de porturi, începând cu muntarii din satele apropiate și terminând cu „huhuii" din șesurile Mureșului.

In dimineața târgului, când negurile groase încep să se afunde în văile adânci ale munților, desvăluind până departe șesurile pe marginea cărora dealurile par niște mușuroae, — de pe culmile ce se ridică spre platou înaintează, din toate părțile, convoae de localnici. In fruntea pâlcurilor mai totdeauna se află lăutarii satului. In costume de sărbătoare, oamenii își aduc în desagi merinde pentru o zi întreagă.

La răsăritul soarelui, pe platou se înfiripă un mic târg. Două, trei șatre cu stămburi, câteva șorțuri de pânză pe care se desfac grămăjoare de fructe — mai ales cireșe și vișine din comunele Tomnatec și Bulzești, fructe trecute de mult le șes —, și câteva căruțe de olari. Mai sunt și bărăci unde sfârie grătarele și se destupă butoae de vin, scoase cu mare greutate, în căruțe, pe drumul dinspre Vidra, cel mai puțin dificil din toate drumurile ce duc aici. A mai rămas o singură urmă din vechile târguri ținute aci în secolele trecute: schimbul în natură sau trocul; ciobanii aduc pe cai desagi de caș pe care-l dau olarilor în schimbul câtorva vase de pământ. Cojocarii dela Abrud de asemenea primesc în schimbul cojoacelor, lucrate cu măestrie din piele argăsită și împodobită cu

motive de cusături naţionale, piei de miel dela aceiaşi localnici, pentru care banul nu şi-a dobândit încă atotputernicia.

Pe platoul Găinei, de unde se zăresc, prin pulberea uşoară de azur şesurile Aradului, începuturile prea puţin cutezătoare ale munţilor Apuseni, lângă Brad, pădurile înegurate de molift şi brad dela Dragu-brad, coastele ce coboară în toate părţile şi culmea Bihorului, alături, sfidătoare ca o soră mai mare de înălţime, — pe acest platou turistul poposit într'o zi de târg va cunoaşte nu numai muntele ci şi populaţia unei regiuni pentru care târgul dela Găina a fost, în decursul câtorva secole, singura întrunire obştească, departe de curelele oblânduirii Austro-Ungare. Răscoalele din timpul lui Horia şi revoluţia dela 1848 a lui Avram Iancu nu sunt decât reflexele sângeroase ale unităţii de aspiraţii a Românilor. Mai târziu, Impărăţia aflase că târgul dela Găina este o primejdie — prin faptul că sub pretextul lui Moţii depe Criş şi din satele de munte se adunau aci pentru alte scopuri, Impăratul Franz Iosef, a venit, într'o vară, să cerceteze locul, în ziua târgului.

*

Azi, „târgul de fete" e o frumoasă serbare cu caracter regional, un prilej de a vedea pe lângă un colţ de pământ cu minunate peisagii şi o regiune ce s'a păstrat pe linia tradiţiei în tot ceiace are esenţial ca stil de viaţă.

După ce ai urcat, prin păduri şi poeni cu arbuşti de afin, pe drumuri pietroase şi câmpuri de mătase fumurie, te opreşti în seara din ajunul târgului, la o margine de codru din apropierea platoului. Aduni, din pădurea de fag, trunchi uscaţi şi aprinzi un foc. Prinprejur alte focuri, strâng în jurul lor lumea satelor venită mai de departe.

Aerul tare al înălţimilor te apropie mai mult de foc. Dela lumina flăcărilor, pădurile îţi apar ca nişte imense catedrale, solemne, peste a căror turnuri negre, abia conturate pe un cer senin cad în răstimpuri tăciunii stelelor. In noaptea ajunului de târg nu doarme nimenea. Toate coastele muntelui freamătă de glasuri; la lumina focurilor, ţăranii întind câte-o horă. Strigăte, veselie şi freamăt. De subt o poală de pădure se aude un tulnic, apoi altul şi altele. Buciumele acestea, lucrate din doage de brad şi încercuite cu multă artă, au în glasurile lor un tragism reţinut, o prelungă notă joasă ce se precipită uneori în ritmul cascadelor. Spectacolul nopţii e unic. Poţi privi în voe, în jurul focurilor, dansurile Moţilor de pe Criş, ale Buceşenilor îmbrăcaţi în costume aparte, cu minunate cusături negre pe fondul alb al hainelor. Sau acele ale Abrudenilor şi Câmpenarilor cu totul deosebite.

*

Pentru turişti, târgul depe Muntele Găina nu înseamnă decât un punct într'un mai vast itinerariu.

Muntele Găina e abia un pas în Munţii Apuseni şi, fără îndoială, nu e cel mai de seamă colţ al acestui lanţ atât de bogat şi variat în peisagiu. Gheţarul dela Scărişoara, Cheile Turzii şi Detunata constitue o trinitate de adevărate minuni ale naturii. Cu puţină cheltuială se poate rătăci măcar o săptămână, în voe, prin coclaurile de aci, culegând smeură şi afine, eşind din potecă în pădure şi din pădure în câmp, trecând pârae cu păstrăvi şi urcând coaste îndrăsneţe. Cel mai potrivit timp este în luna Iulie, pela mijloc,—când nopţile sunt mai puţin reci şi ploile încetează.

VLADIMIR BUNEA

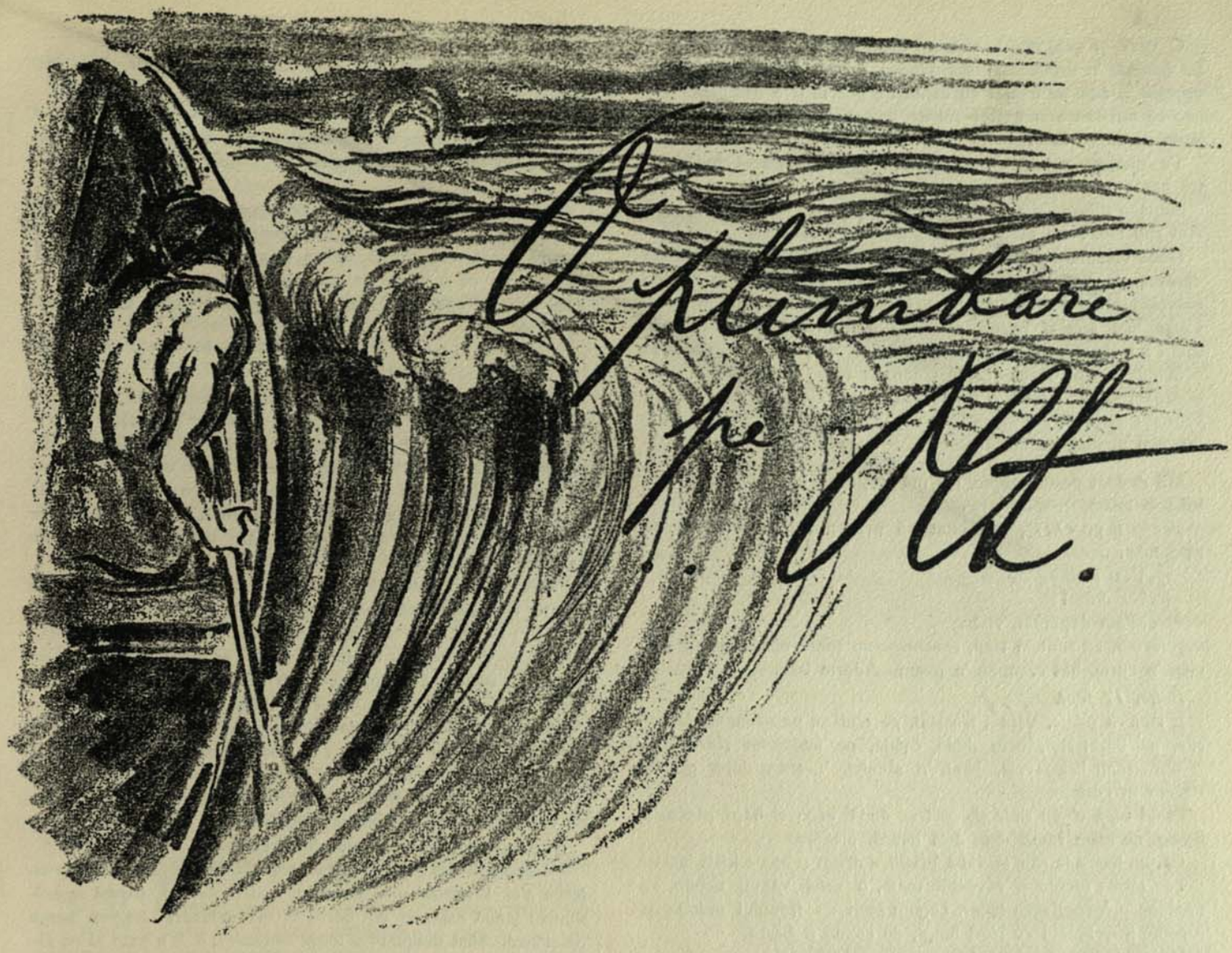

Am găsit o odaie curată. Ne cărăm sacii acolo. Pornim spre han, — sunt vre-o trei, dar n'au ce să ne dea să mâncăm. In sfârşit, trei ouă... ciocite şi o bucată de tencuială, de când s'o fi zidit Turnul; ei ztc că-i brânză, ...fie! o luăm şi fiindc'am plătit-o, o mâncăm. In han e curat, trei cărţi pe o masă: „Misterele din Petrograd" şi câte comèdii!

O fi „biblioteca" şi noi am cerut altă mâncare! Pe pereţi, afipte-atârnate, citesc!

„Dacă ai sete peste gură
Bea vin de viticultură.'

...ba să bea dracii!

Pe alt părete:

„Nici vinu nui ca apa
Nici triptura nui ca ceapa."

Mai sunt...

„Vinu, berea şi amoru
E ce-i place lui omu."

Aşa-o fi! Limbă frumoasă, limbă bogată! Tot românu-i poet, vorba aia:

„Foaie verde Lămâiţă
Iubeşte-mă Năiţă,
Că dacă nu mă iubeşti
La ce m'ai adus la ...Braşov!?"

Şi câte, Doamne! ...Da,

„Grămatică ce ştiinţa carele ne învaţă cum să primbli limba în toate sănzurile prin gură."

— Am mai auzit-o şi pe-asta, numai că limba vericui nu-i „Limba Românească" iar ştiinţa şi şpiţăria n'astâmpără setea nici peste gură, nici nu fac vin din salamură! Plecăm.

Cumpărăm două fişti şi o frânghie mai lungă, — nu zău! n'avem gânduri negre, plini suntem de voie bună, dar ne pregătim să trecem mâine „defileul" şi un nod, două, mai mult, la legături, e bine.

Pornim pe jos, pe şosea, să vedem ce-i cu Oltul, — ne oprim sub deal, lângă un izvor, curge dintr'un zid de cimitir; deasupra o placă de piatră, poartă 'n amintirea: „EROILOR căzuţi în 1916", săpate în litere adânci, sumedenie de nume de oameni vii! după rang şi căciulă, — să-i proslăvească o vecinicie, c'au strâns, dela alţii, bani să facă o cişmea! — E bine. Alături, în zid, o scară: trei trepte, o portiţă şi intri într'o grădiniţă frumos îngrijită. Movile puţine, cruci rânduite, — toate fără de nume. Şi încă o scară, o suim. Pe o piatră, o carte deschisă, ah! duioasă gândire, o carte de rugăciune în piatră!

Urcăm şi vrem să privim, să ştim la ce pagină au împietrit *„Evanghelia"*, sau ce nume din cei ...plecaţi poartă? O listă întreagă! In liniştea morţei doar' morţii s'o 'nveţe pe din' afară! Sunt feţe înalte, prefecţi, subprefecţi şi pretori — or fi toţi burlaci, că nu-i pomeneşte şi cu neveste?

Sunt toţi câţi or fi ştiut atunci că se strâng bani, dela alţii, să-i pomenească în veci! Sunt mulţi, cartea e mare şi toată e scrisă cu nume, — abia jos, într'un colţ e trecut şi cel care 'ngrijeşte de loc, asta-i mai bine, fie! Câţi s'au perindat pe şosea, sunt înăuntru, ne prinde o teamă: dac'or mai avea foi, să le întoarcă sau cărţi să le-aşeze, ne trec şi pe noi — ne cărăm în grabă.

E seară, ne 'ntoarcem în sat. In poarta unei case, ne-aşezăm pe bancă. Trece-o maşină, un „Chrysler" împărătesc, înăuntru o pereche, se 'ntorc, ne privesc, ai zice, o clipă, că vor să oprească...

Câţi din cei cari trec se 'ntâlnesc!?

Fumăm, sfătuim şi vremea trece.

O vacă, şi alta, multe, cuprind toată strada; au trecut şi praful goneşte 'n urmă. Din sus vine-o turmă de capre, una se opreşte 'n faţă, se freacă cu capul de poartă şi o deschide; noroc că nu stau acolo, atât mi-ar lipsi, să-mi vie lighioana cu lapte de capră acu!

S'a 'nnoptat, ne ducem *a... casă*; ce, nu-i aşa? nu-i casa noastră pentru ...o noapte? Mai mult, mai puţin, trece...

Stăpâna lipseşte, s'a dus să 'ngrijească pentru noi de mâncare. Am rugat-o, i-am cerut o raţă pe varză, o să vie?

Două tacâmuri pe o faţă-de-masă curată, mâncarea e bună de-acu, ori-cum o fi! Ne-aduce şi raţa, dar nu e pe varză; mâncăm cât putem şi bem bere, căpătăm şi cafele; ca 'n raiu! Caliţa mai face-o poznă, mănâncă o trânteală grozavă, — s'o spui? nu, două pedepse pentru-o greşală e pedagogie proastă; o tăinuiesc pentru astă-seară. Cucoana are-o nepoată sau vară, o rugăm să ne coase o trăistioară pentru Caliţa şi una pentru hrisoave şi bani; petrecem prin ele câte-o fişcă — le-avem gata. Stingem lumina, ne culcăm.

Mă deştept peste noapte; ori mă deşteaptă? Aud vântul cum suflă 'n geam, — spun tare:

„Ce-o fi pe *Olt?*", am uitat că prietenul meu doarme, 'mi răspunde:

— „Vezi mâine!"

— „Nu dormi?"

— „M'am deşteptat, visam."

Şi-acum, că suntem treji, i-auzim cum şuieră-afară, plâng săliile 'n curte, bat crengile 'n geam. Adorm iară.

Boiţa, 17 Sept.

E ziuă 'n odaie, vântul n'a stat, ne sculăm, ne strângem lucrurile, ne bărbierim, bem două cafele, ne intocmim „Jurnalul", — îmi strâng hrisoavele, banii 'n săculeţ. 'L-atârn după gât, îi strecor în costum.

Prind pipa c' un şnur şi-i petrec după cap; ei bagă pisica 'n desag, ne luăm rămas-bun dela gazdă, plecăm.

Cărăm barca la râu, se vaită pomii 'n drum şi apa e toată 'ncreţită la ţărm; încolo e răvăcită toată, o suflă vântul nebun, ar împinge-o 'napoi spre izvor. Legăm sacii cu frânghii îndoite şi lopeţile le prindem cu sfori lungi, de coadă şi barcă.

Un moş sfătos ne 'ntreabă:

— „Tot vreţi să plecaţi? — Veniţi de departe, vă cunoaşteţi viaga, dar urgie ca asta mai rar! Mânaţi aici, e greu la vale, în strâmtoare. ...Să nu vă curmaţi!"

„L'avez-vous rencontré le vent?
Celui des peurs et des ... déroutes?"
(Verh.)

Am întârziat dinadins plecarea, nădăjduim că s'o mai astâmpăra vremea. Mai rău! E ceasul 10, — punem barca pe apă. S'a strâns lume mulţime pe „Turn", să ne vadă. Pornim de sub mal, din adăpost; mânăm departe, în brâu pe val. Oltul e lat, întrece şaptezeci de stânjeni aici.

„ ...der Sturm bricht los!"

Vijelia smulge grămezi de apă din râu, peste noi, le-aiungă departe. Caliţa e foarte neliniştită, — desagu-i am lângă mine, — ar vrea să scoată lăbuţele-afară, se vaită, plânge.

Sânt tot la timon şi tovarăşul meu îmi strigă direcţia, cât poate, — în faţă avem stânci şi liman, se 'mparte Oltu, n'aud nimic! Nu este întâi că ne 'nţelegem gândul, păstrăm apa mare, vâslim cât putem, simţim cum se 'ndoaie lopeţile de cazna noastră. Prinşi de „armăsari", ne clătinăm; astâmpăraţi pe drum, toată puterea şuvoiului, toată viaga noastră încă nu pot să ne mişte decât câţiva stânjeni abia. Când scoatem lopeţile din apă, vântul ne 'mpinge 'napoi. Bun prilej să 'ncerci călătoria „în sus", dar de-acolo venim şi drumul nostru-i spre miazăzi.

Hotărim să amânăm câteva ceasuri, ne sleim în zadar răbdarea, e vreme de când muncim de geaba.

„Ah! wie ist der Mensch zerbrechl ich,
Eilt die Zeit und nimmt ihn mit!"
(Rückert)

Tragem la mal. Prânzim în tovărăşia d-lui Inginer M... Un fost bucătar la „Palatul Regal" ne pregăteşte o masă!... *Pré-salé*-ul e minunat aici şi d-l M... mai aduce şi păstrăvi păstraţi în oţet, Vinul ni-l dă fără reţetă; nu-i de băut!

La ora 2 şi un sfert, cu toate împotrivirile celor din jurul nostru, suim în barcă.

Şi cum coborârea o făcusem în loc deschis, — unde-am putut — plecarea o făceam în plin iureş, în plin uragan. Am deslegat lopeţile, ne 'ncurcă, avem mâini!

Sunt abia puţine zile de când ne-am despărţit de furtunile cari au bântuit pe Marea Neagră, în primele zile ale lunii şi aflarea noastră acolo, era sortită să ne obişnuiască cu vânturile tari, dar socotim că o vijelie ca asta n'am întâlnit încă. O credem de altfel proprie „pasului", lung, care 'nghesuie astfel un vânt puternic de Sud.

„Die schönen Tage in Aranjuez sind nun zu Ende."
(Lessing)

Am plecat. Ne saltă 'nainte, ne saltă de lături, din toate părţile valuri, de-odată. Am prescurtat, dinainte, comenzile: „De!" e dreapta, „St!" înseamnă stânga, „I": înainte. Pilotul le răcneşte, timonierul n'a fost surd niciodată; nu s' aude nimic decât vijelia turbată! Din când în când, de sus din Turn, strigăte de mulţumire, poate fiindcă nu ne-am cufundat încă, dar poţi şti ce vor să privească mai de grabă. Şi-apoi, până la sfârşit, poate le vom da totuşi prilejul acesta.

Plouă urgie pe noi, vijelia ne 'ncovoaie lopeţile, ne 'mproaşcă cu apa ce fură din râu, ne scaldă.

Vâslim şi mai tare. Ajungem unde se 'mpărte Oltu 'n două; nu ştiu ce vrea pilotul, ba ştiu-bănuiesc, ar vrea să trecem pe braţul din stânga, ălalt se bagă sub „Turn", malu-i stâncos şi-i presărat de spinări înalte de piatră. Abia pot să cârmesc; cum de nu mai lopătăm, de-odată vântul ne 'ntoarce 'n curmeziş barca, ar vrea s'o răstoarne, pesemne. Trudim din răsputeri la lopeţi, ne încleştăm mâinile pe cozi să nu ni le fure, înţepenim genunchii de marginele canoe-ului, îi lipim cu sânge; besti' asta de vânt încearcă să ne smulgă din barcă.

Ne biruie, intrăm pe braţul din dreapta.

Ne-acopere sus şoseaua şi muntele tot, în faţă, a mai slăbit vijelia aici. Prietenul meu îmi strigă: „dreapta!". O cârmă uşoară, suntem lângă mal, sar din barcă şi mă urmează, tragem barca pe stâncă. Sânt mulţumit şi totuşi nedumerit?! N'a vrut să ne lăsăm de ispravă, aş fi încercat poate, i-am mai spus într'o zi, să ocolim pe mai un prival, un loc greu şi mi-a răspuns:

„Nu ţi-a fost voia să mâni pe *Olt?*" şi nu s'a învoit, şi-acum? Târziu, îmi tălmăceşte-abia, i-am deşteptat astă-noapte, tocmai visa... „Taică-miu bătrânul, să-l odihnească *Domnul*, mă aşteptă în pragul odăii, venise să mă ia," — şi tace. O fi vr'o poruncă, un sfat din alte lumi?

— „Ai vrut totuşi să 'ncerci?", îi spun.

— „Pentru tine, — visul era pentru mine."

— „Şi pentru ce-ai mai oprit?".

— „Tot pentru tine."

Şi-acu? — E bine. Cârma nu mai ascultă de mine, nici barca de cârmă, mai s'o sfărâmăm de stânci; şi-aşă o încercare făcută cu chibzuinţă şi chezăşuită de braţele noastre, nu vrem s' o lăsăm la vrerea 'ntâmplării. Suntem sub stâncă, suie vântul pe râu, şuieră, — 'mi vine 'n minte şi spun:

— „Le de profundis que nous corne le vent!"

— „Non, c'est du ...Corbière," 'l-aud.

Il est calme, c'est certain! — pourtant, on y reste souvent et Cor.., bière?!..

Ce ţi-e cu visul! Plecăm mâine.

Satul Boiţa e aşezat pe dreapta Oltului, iar gara T.-Roşu pe malul din faţă; poţi trece prin locuri adăpostite, prin vaduri, câte doi-trei, cu luntri grele meşterite dintr'un trunchiu lung de copac. Trecerea a fost oprită toată ziua, fapt ce arare-ori se 'ntâmplă pe ani. Am suit barca şi am dus-o într'o cămară părăsită din „Turnul" vechiu. Cum eram puţin uzi, paznicul ne-a îngăduit să ne primenim, sus. Cei din partea locului ne spun că vântul poate să cadă dacă-o ploua şi nu e pic de nor pe cer! altfel poate să ţină şi 5—6 zile 'ntr'una, ba fiindcă s'arată peste poate de tare, nici ei nu mai ştiu cât poate să dăinuie.

Frumoasă aşteptare! Ne-am uitat unul la altul, ne-am înţeles căscatul şi când ne-am strâns mâna, jurasem să plecăm cu orice chip mâine.

„J'ai trop espéré du jour qui va finir."
(Rivoire)

Barca la adăpost, pisica 'n braţe, chef din berechet, dar călătoria noastră ne-a deprins şi de multe-ori împotriva celor cari ne-au găzduit, ne-a obişnuit să nu rămânem nici-odată mai mult decât câteva ceasuri 'ntr'un loc, şi-acuşi? Să mergi la gară, cu ce? cu neputinţă! să mergi, cu ce, 'nainte? şi în dezlegarea socotelii, ne-am aşezat la marginea şoselii, pe o bancă.

A trecut un căluţ mic şi voios şi-atârnat de ei o cotigă pe două roate — poştaşul. L-am oprit. In adăstarea unui prilej şi pentru mine, am lăsat locul tovarăşului meu. Şi-a luat pisicuţa, au pornit. Pentru întâia-oară dela plecare ne-am despărţit, să ne întâlnim la Râul-Vadului, diseară. Puţin în urmă, au trecut două trei automobile, dar prea grăbite, nepăsătoare, ca să-mi îngăduie să le mai opresc.

In cursă repede, o motocicletă. Fac semn, strig; încetineşte, mă recunoaşte, opreşte. *Moraru*, campionul nostru, mă 'mbarcă la spate. Şoseaua şerpuieşte sub adăpostul stâncilor şi barca lui Moraru are alte puteri, şi mai abitir când ei e zorit, sburăm!

Trecem pe lângă tovarăşul meu: îşi urmează călătoria, tacticos dar sigur. In drum, strânsura de vagabonzi dela Lăzăreni, dar la ora 'ceasta s'au sălăşluit, nu-i văd, — apoi, trecem colonia preventivă de copii şi pân' nu s'a 'nserat bine, spuma şi valurile ce văd, jos în Olt, şi vuietul şuvoiului îmi spun că vom avea destul de furcă mâine.

Ajung la R.-Vadului, acolo şi fără să-i fi cunoscut înainte, d-l Căp. Inginer Gh. insistă să plecăm, să-mi aduc şi prietenul. Pornim înapoi, cu un „Chrysler Imp." La 7 seara, într'un „bungalow" delicios, cu toţii în jurul unei mesuţe, bem cel dintâiu pahar de vin adevărat! nu-i de ..Viticultură, nu Doamne, nu!

Drăgălaşa soţie a amphytrionului nostru, ne cântă alese bucăţi din Grieg...

„... dans ces fouillis d'accords étranges, tumultueux et bourdonnants, J'entends claquer des ailes d'anges."
(Rollinat)

Ne spun... îi recunoaştem, sunt perechea care-a trecut cu maşina aseară şi ne-au privit când odihneam pe bancă; au vrut şi-atunci să oprească, par'că ghicisem!?

Înainte încă de a păşi în casă, gazda noastră ne-a atras toată luare'aminte că, pentru a doua-zi, un loc greu de petrecut între toate va fi în spatele casii chiar, jos pe Olt, mâine. Voim să plecăm spre Călimăneşti, să mânăm acolo la noapte; un prieten bun ne-aşteaptă. Se 'mpotrivesc şi le facem pe plac, trebue s'o spun, cu mult drag. Cum ei hotăraseră să se ducă la *Sibiu*, ne vor să-i însoţim. Cei treizeci şi şase de kilometri îi străbatem iute. Petrecem prin locuri cari răscolesc multe amintiri, din războiu.

Ajungem. Oraş cochet, drăguţ, curat. Nu e întâia oară că dejugăm aici.

Oprim la o prăvălie pe — malul drept, era să zic, dar e — pe dreapta. Frumoasă dughiană, picturi mari, afară: vaci, boi tăieţi, porci spintecaţi, toate 'n culori, boite pe piatră sau sticlă. Iar prin geamuri, cât e peretele, se văd: cârnaţi, caltaboşi, şunci, slănină, costiţe şi coaste afumate, — dacă le vedeam pe toate dinainte, când ne era foame, ce foame! alaltăeri pe râu, ne 'nnecam cu apa din gură. Calita se răsfaţă pe pernă, nu vede, toarce.

S'a deschis uşa. Calita tresare, miroase, s'ar duce... Ridic capu, sus, în ... nori, printre zăbrele ... luna! Nu, un domn chel îşi fumează luleaua. E gras ca şi carnea de jos; o fi rău, de'l ţin după gratii?

Trec pompieri în uniforme pompoase. Strada e plină de lume, prăvăliile, de lumină. O ordonanţă duce în mâini o jerbă, o poartă ca pe-o mireasă, se ţine departe de coate străine. E bine — păstrează consemnul.

La prietenii noştri acasă, o păpuşe mică, frumoasă... Ea porunceşte când trebuie să vie „Mama", — e foame curând, grăbim. Să le trăiască *„Rodica"!*

Plecăm. La 10 seara suntem înapoi; în jurul unei mese alese, cum călătoria noastră nu ne deprinsese încă.

Glume, snoave, muzică şi ne culcăm târziu... sau devreme. Afar': dacă fulgerile cari gonesc de-a-lungul crestelor şi-ar ţine făgăduiala! dar, vântul nu vrea să se potolească şi noi suntem hotărâţi să plecăm mâine.

Bună odihnă! Somn fără vise. Ne-am sculat la 7, de astă-dată. Casă fermecată: desfă-te masă, aşează-te masă! „breakfast" copios. Amicii noştri ne iau cu maşina. O poştă, până la T.-Roş, — o petrecem iute. Pe drum, privim cotiturile spumoase ale Oltului, — pare mai necăjit decât în sus. In dreptul podului de fier, dela Lăzăreni, strigăm santinelei să ştie c'o să treacă-o barcă cu ofiţeri, — aceasta, ca să nu fim opriţi, nevoiţi să ne legitimăm, în plin curent, treabă 'ncercată şi prea anevoioasă. N'ai zice că a auzit şi râul dă năvală acolo. Ajungem, — ne schimbăm hainele, luăm iară costumul sumar de 'nnot, prietenul meu îşi pune boneta de baie, să aibă-o presimţire? Copiii dela Orfelinat se întrec să ne-ajute, să ducem barca la râu.

A plouat astă-noapte, — vântul s'a domolit, s'a umflat apa! E bine. Plecăm şi repede şivoiul ne fură. Străbatem câte-va gâldaie, intrăm în torent; am pierit din ochii celor cari ne-au petrecut pân' la mal. Din şosea încă am socotit că, până pe la Lăzăreni, drumul o să ne fie prielnic şi cam aşa se-arată. Pe malul din dreapta, sus, goneşte-o maşină — prietenii noştri! îşi potrivesc mersul după noi, ne strigă că gonim: 23-26 de kilometri, bună iuţeală! N'o bănuiam, — negreşit că puterea braţelor noastre dedate e mult uşurată de un curent grăbit rău. E ora 10^{35} — zi frumoasă. Timonierul cântă de zor şi amicul nostru Gh..., îi îngână, depe mal, duet-ul acesta răsună, goneşte departe pe văile cuprinse ale râului. La locurile grele, maşina se opreşte; simţim cum de pe ţărm, o grije ne urmăreşte, dar Oltul ne-a învăţat cu greul. Liniştiţi de cum străbatem vâltorile, şi-au luat drumul spre casă. Rodica aşteaptă. O să ne întâlnim acolo.

Şi panglica asta nesfârşită se desfăşoară tot mai repede...

...Râul pare nerăbdător să scape din strânsoarea munţilor. Un pod de lemn, ...cinci arcade, dar de ieri de pe mal şi azi când veneam, am văzut că două sunt cuprinse de creste de stâncă şi podul vine prea repede spre noi; credeam că vom putea trece prin prima, dar şivoiul ne-ar arunca pe mal, acolo bate; prin cele două din capăt, nu se poate. A doua poate fi drumul nostru, suntem la trei stânjeni, departe, curentul bate năvalnic în picioru podului, un triunghiu mare de bârne, butuci şi până acolo... spinări mari de bolovani pe'a rândul, dar astea toate le vede într'o clipă doar pilotul, şi'mi strigă: „De!". Mă surprinde schimbarea asta nebună de cârmă ce vrea, îl ascult, o căruţă trece pe pod, îi aud uruitul deasupra capului şi când privesc, podu-i departe... 'n urmă! Negreşit că era singurul loc pe unde puteam răzbate, am trecut prin arcad' a treia.

Şi vâslim mereu, voim să fim diseară la Călimăneşti şi mai sunt cinci poşte, mai bine. Torentul ne scuturâ barca, vâslim şi ca să-i păstrăm legătura cu apa. Vine podul de fier... Părea dintru 'ntâi o dantelă aruncată 'n râu, acum cuprinde tot râul! Din ce se-aruncă pe maluri, din aia se 'naltă, ce repede vine!

Abia strigăm santinelei: „'fiţeri români!", un val ne cade'n barcă, picioare imense de piatră se reped înspre noi, sunt multe şuvoaie, multe vâltori, acolo! Imi zic, pilotul trebuie să-mi strige: „stânga!", dar nu-i aud, e sgomot nebun şi noi aşezaţi atât de aproape pe apă! Cârmesc spre stânga şi liniştea cu care pilotul vâsleşte, îmi spune: „'nainte!", l-am auzit până să-mi spună? 'L-aud când strigă: „...nte!" Aşa-i de strânsă năvala apei între picioare de piatră şi stânci, că apa se 'naltă în dreapta şi'n stânga noastră, în mijloc e un şanţ adânc, în apă, pe ei ne e drumul. „Armăsarii" ne cuprind din toate părţile, pilotul în valuri cu tot vârful bărcii şi alte valuri sar din lături, se sbate râul, căldări de apă îmi cad în spate, vâltoarea e tare, şuvoiul e iute, lunecăm înainte. De-odată mă simt ridicat şi tot vârful bărcii se-afundă'n torent, o clipă abia şi plec pe spate; ţin genuchii 'ncleştaţi de copastie. Se 'naltă tot vârful, se ridică barca toată, aştept să-mi cadă pilotul în cap, dar e bine 'ncleştat. Vâltoarea ne 'nghite, începe cu mine.

Când ies iar deasupra, 'mi trece pe-aproape o creastă, săgeată; torentul o mână, e barca răsturnată; o duce spre pietre. O prind, ortacul meu înnoată repede şi tot ca şi mine, lopata o are 'n mână, ce liniştit trebuie să fie, păstrează monociul, să juri c'au crescut odată! Volvora e tare, dar braţele noastre s'au dedat cu cazna. Din câte-va „brasse" am putea fi la mal, şuvoiul ne duce departe. Drumul e lung până la Călimăneşti, — ne trebuie barca şi-apoi... am plecat împreună. Pricepem gândurile Oltului, voieşte s'o sfarme. Vrem s'o ţinem afară, dar par'c'ar fi vie, se sbate de moarte.

Sântem în curent tare, valurile-au trecut, o altă vâltoare ne prinde 'n drum, ne 'ntoarce, privim spre pod, cum fuge santinela, e îngrozit sărmanul! îi strigăm „sănătate!" şi ne vedem de drum.

Încerc să încalec pe barcă, în sfârşit izbutesc, începusem 'nainte cu cei de pe mal, să cânt, şi prietenul meu îmi cere să-i cânt iară, l-ascult şi barca se 'ntoarnă, cu gura deschisă pornesc iar la... fund. Curentul îmi fură-o sandală; ies iar deasupra, acum piciorul-i la fund. Ne regăsim în sfârşit; podul-i departe, nu se mai vede. El înnoată pe spate şi barca-i urmează; o ţine. Îmi spune că-i bine, pricep că-i aşa. L-ajut, păstrând barca afar' din şuvoiu, şi-o ducem spre mal. Atingem pământul, o 'ntoarcem, dar plină cu apă se 'ntoarnă la fel.

Aveam în barcă o găleată de pânză, cu ea golim toată apa. Scurgem bulendrele toate şi sacii, de apă. Suntem mai mulţumiţi de călătorie, prea amorţise tot Oltul de o zi 'ncoace. Şi prietenul meu surâde?.. Da, bucuros că nu ne-am pierdut dăsagii, că n'am pierdut barca; eu sar şi joc. Ne înţelegem de minune! Acu râde de mine că mi-am rătăcit papucii şi-mi arată cât sunt de bine prinse sandalele ce poartă 'n picioare—sunt! Dar filmele noastre? Şi Kodak-ul? Îl întindem la vânt, o mai fi bun la ceva?

Tutunu-i e o lipie, luleaua n' am pierdut-o încă. Punem barca pe apă şi pornim iar la vale. Oltul ne poartă ca şi 'nainte, cu grabă, — vâslim cu toată nădejdea, suntem şi noi zoriţi; sunt locuri mai grele şi locuri uşoare, le trecem pe toate.

Departe, se vede-o bina şi alta şi alta.., în dreapta, pe mal, înainte, un păic de oameni aşteaptă, curentul ne mână năvalnic, suntem în spatele casii... „acolo!", dar trecem. Ne-au spus în urmă, c'aşteptau să ne vadă sub valuri, dar baia apucasem s'o luăm înainte. D-rul B... zice că-i sigur c' am străbătut torentul cu 50 pe oră. Suntem iar la amicii noştri, la R.-Vadului. Tragem barca la mal, prietenul meu se întoarce la Olt şi ud cum era dinainte, se culcă iar pe apă, 'şi fumează ţigara. O baie, după puţină osteneală, e bună. Lucrătorii dela fabrică ne întorc, ne storc ţoalele; din saci curge o apă gălbuie: boiaua de pe bocanci. Amphytrionii noştri de-aseară ne petrec spre casă. Stăpâna ne prepară un prânz delicios, cel mai bun „Holzfleisch" ce am dumicat vre-odată. Calita e voioasă. Vremea trece repede ca şi aseară. E ora 2,[30] şi la chindie trebue să fim la Călimăneşti şi încă devreme. Mai sunt trei poşte jumătate, de drum, pe râu patru, mai bine şi mai avem patru ceasuri abia, lumină. Plecăm. Ştim ce ne-aşteaptă, lăsăm lucrurile toate, păstrăm doar săculeţele rostite să fie atârnate de gât.

„...tout à l'heure viendra l'ennui froid des rochers"
(D. N.)

Ne-am luat rămas bun. Vâslim, intrăm în curent. Răsună înc' o urare, basmale fluturâ 'n urmă, intrăm într'un cot, nu-i mai vedem, — nu-i mai uităm.

Se 'naltă malurile, dealurile-au crescut munţi.

Se grăbeşte Oltul s'ajungă sau, dincolo, valea departe, 'l suge 'nainte? 'şi clatină apele, le strânge să 'ncapă, îi vin multe de sus şi va toate să treacă, — şi ele curg încotro mergem şi noi şi trebuie s'ajungă.., de n'ar ajunge înaintea noastră?!

Sunt zile întregi de când ne cunoaştem cu râul, dar nu ne mai înţelegem.

Acu-aşteaptă 'n zadar să oprim din lopeţi, cum făceam altădată să-i dăm un prilej... Şi noi adăstăm să-l vedem oprit sub un mal, abia un răgaz, să ne odihnim puţin, dar e grăbit rău! Am trecut „Câinenii" şi alte sate multe. Trecem alte coclauri, se rostogoleşte apa, sub noi, prea iute ca să privim tot ce se desfăşoară 'nainte, în lături. Un gând într'una, s'ajungem pe lumină, lumină mai multă... Acolo, între pereţii de stâncă, se stinge de vreme, şi să oprim nu mai e timp şi nici nu ne lasă. Ne poartă, vâslim şi lopătăm tare şi 'ntruna, doar ca să simtă că-i stăm prinşi bine 'n spinare.

Şi trec ceasuri repezi. Înainte mai fumam în drum; lopătăm fără odihnă.

Pe dreapta, după o stâncă, şoseaua coboară încet şi vine la noi, rămâne deasupra, trece 'nainte, un băetan s'a oprit, îi strigăm vrem să ştim.., îşi spurcă gura, ne injură?.

Departe, la vale, un pod lung goneşte spre stânga, încotro 'l mână râul. Ajungem, ajunge şi trenu 'nainte, se târâie-abia, trece uruind, trăncănind, e de marfă dar cară goi, să se 'ncarce aiurea.

De pe o stâncă, trei fete, le auzim, ne strigă ceva, nu desluşim; ne poartă şuvoiul drept pe... subt ele şi gândul s'anină pe stâncă, s'aşează o clipă, — fetele râd...

Se repede râul la stânga şi lasă o şuviţă de apă s'adoarmă sub malul din dreapta, lunecăm pe ea, ne oprim. Pe o piatră un unchiaş îşi cârpeşte opinca, ne priveşte, îl privim, — se scoală şi clatină capul:

— „Nu vă 'ncumetaţi la vale, ...îi rău!".

Îl întreb dacă e mult până la Lotru, dacă Oltul îi mai bun în jos?

— „Dela nebun şi mai mic, să 'nveţe să fie cuminte?

Sunt dela „Lotru", vin din... dela curmătură, o s'ajung la noaptea jumătate, — îmi răspunde.

Îi dăm o ţigare, prinde la vorbă...

— „Staţi pe-aproape? la ce v'aţi aşezat pe râu, asta-i apă de-aşa cevaş?" — zice moşu.

— „Venim de departe, din sus."

— „Altă snoavă! glumiţi, dar ascultaţi pe moşu, nu-i bine 'n-tr'acolo", şi 'ntinde mâna spre vale, — „se-amestică apa la Lotru, îi strâmtoare mare, n'ai mai să te acăţi la „Cârligе", la vale-i mai rău, o să vă betegiţi la „Harmasari", să vă păziţi la „Mormânt", mai sânt..."

— „Aşa-i zice, moşule? Bine!".

— „Nu-i bine, ticule, îi rău! acum îi apa mare afară din cale, la 'n auziţi cum duduie 'n jos — mânaţi la sat, e aproape, e han bun, m'oi opri şi eu dacă nu ştiţi seama pe-aici".

— „Suntem grăbiţi, taică, înnoptează...!", îi strigă prietenul meu.

Am plecat. — „Dumnezeu să vă ţie 'n...!" mai auzim unchiaşu. Abia trei lopeţi şi ne-a furat Oltul.

Începe să sufle şi vântul puţin dar, din spate. Ne creşte iuţeala, ne mână şi ei; nevoie numai era, dimpotrivă! dar aşa e pe apă, nu-i totdeauna pe plac şi e bine! sburăm.

Lângă mal, înainte, pe un trunchiu de copac, — plutea altădată, s'a oprit ostenit, îl plânge pădurea acu, — un ţăran descurcă un prostovol, încerc să-l întreb... să 'ntind mâna 'l ating, n'aude, e departe 'n urmă!

S'a înserat bine.

Curentul ne mână pe dreapta, ţinem pe ei. Sus, şoseaua ne petrece mereu. Ajungem din urmă doi mocani călări, şi lor le strig.., vreau să ştiu..? n'aud nimic decât... Oltul!

Petrecem iar sub un pod; — deasupra, aplecaţi pe speteze, ne privesc mai mulţi, le strig, îi întreb şi pe ei:

— „Ce-i la vale? — bine?". Îmi strigă 'n urmă:

— „Rău!".

Tovarăşu-mi spune răstit: — „Dar lasă-i în pace! nu-ţi mai pune 'n spinare şi grijile de pe mal, avem ale noastre, bine, ce-o fi la vale, vedem!". Are dreptate! nici eu nu ştiu de ce-i întrebam!?

Pe dreapta, în lături, departe, o turlă, o cruce, — de-acolo pesemne plânge un clopot, jeleşte şi spune, poate, că din sat a plecat careva...

...„Comme elle vibre en nous
La cloche qui bourdonne!"
(Dierx)

Cresc malurile 'ntr'una şi-şi şlefuiesc pereţii. Repezim lopeţile 'n apă, aşa lopătăm; să nu ne poarte 'n voie râul şi ca să 'mpăcăm şi dreapta şi stânga, ne ţinem pe mijloc, la fel de departe de pereţii de stânci, şi... cresc şi din fund, ne spun că 's aproape, privim la cele din lături, ne sună una din apă, dar trecem.

Şi umbra începe de jos. A 'mbătrânit râul de-odată, păstrează încă lumină, dar e din spumă. Vâslim s'ajungem mai iute. Oltul ne poartă de grijă, ne smulge la vale.

Se 'nalţă peretele 'n stânga, ...sus, două umbre..., îmi pare că cresc, în spate au cerul, doi călători privesc spre adânc... Un fluier prelung, valea-l poartă departe... un uruit frământă strâmtoarea 'ntreagă şi vine...

Se 'ntâlnesc pereţii, aşa se arată, şi se repede râul mai rău; — pe stânga sus, în munte, o gură săpată în piatră, răsună încă din munte un tunet şi gura e plină de fum, în urmă. Noi trecem şi drumul nostru se 'nchide, — unde ne duce Oltul? O vrea pe sub munte, şi el? Ne repede 'nainte, pilotul 'mi strigă:

— „...nga!" cârmeşte şi el, loveşte lopata de piatră, e ciocot în râu, ne 'mproaşcă şi stânca cu apă, un răcâit sub picioare, ne scuturâ barca, sare, tresare şi trecem! S'au întâlnit două râuri, şi drumul nostru le-a 'nghiţit apa toată, strâmtoarea era pentru unul, acum apa e una.

...Era Lotrul, — pricepem, de'acu sunt doi nebuni 'ntr'unul. Avea dreptate moşu, era răstoacă mare.

Se 'mpletesc şuvoaiele 'n râu, se reped, se opresc şi fac pâinii. Vâslim din puteri.

„Affaiblis et ployant sous la tâche infinie, recommence..."
(Ackermann)

...Şi îngenează drumul, — în dreapta, 'n lături, câte-o roată, cuprind râul tot, multe şi 'n ele alta, şi alta mai jos înăuntru, sunt roţi de apă! Se 'nvârtesc tot mai iute şi se 'ngroapă groapa 'n râu, un trunchiu — îşi ameţeşte capetele spre toţi pereţii, — l-a adus apa şi-aici îl chiamă fundul.

Şi se 'nvârtesc roţile 'ntr'una; ce sfredel le răsuceşte apa? sau ocna din fund cere râului prada, pesemne? Vâslim din greu când le-atingem.

În faţă o roată mai mare. Intrăm... Simt sub lopată cum se închiagă apa, sau braţele mele slăbesc, strig: — „'nainte!", aud: —„nu's Ben-Hur!", dar se frânge de mijloc şi se ridică cu barca; uff! am trecut.

...„*Ben-Hur*"? — quels ennuis lui donnent de l'humeur?!

Şi curgem la vale...

Din fund bat repede creste, aşteptăm cu fiecare clipă să vedem o fâşie, o creastă de apă şi stâncă, între picioare 'năuntru şi barca o păstaie plesnită de rod de stâncă! În dreapta e bătaie mare, torentul bate bolovani mari pe spinare şi urlă apa şi valea, c'aude şi spune. Ne lăsăm pe stânga, — şivoiul e iute, dar volvura mică, ...n'au crescut până sus sau s'au oprit sub apă, la pândă? pilotul îmi strigă:

— „...pta!", am ocolit o stâncă, abia.

Mai mult nemerim drumul, sărim.

Se saltă vârful şi barca toată, pocneşte fundul, trosneşte de-a-lungul, ...ne-am oprit.

Ne-a lăsat şuvoiul, fuge pe lături, — stăm pe capete şi stânca ne ţine de mijloc pe fund, o să se frângă barca! cât e lopata tot apă adâncă. Pilotul se ridică, dă să scoată-un picior, să sară în torent, gata să sări şi eu, mă ridică, împinge râul, simt, strig:

— „Stăi!". Ne saltă barca, ne smulge apa, fugim cu râul. Lopătăm iar. E bine.

Şi iar se strâmtează drumul, şi malurile se 'mpreună iar, se răvăceşte într'una apa, clocoteşte şi fierbe, intrăm... Sunt valuri mari, ne saltă din dreapta, din lături, din toate părţile. „Armăsarii!", o herghelie, sunt numai ei! Sântem la ...Harmasari!" — avea dreptate moşu! I-am mai întâlnit la „Racâs". erau mici abia „cârlani", la „Kertz", la „Scorei": erau mari: au crescut mult de-atunci şi s'au adunat toţi aici. Mulţi. Şi-or mai fi scăpat la vale? dac'au trecut, ne-aşteptă, ştim.

Cum am scăpat aci? „De-acu scăpăm de-a-rândul!", strig tovarăşului meu. — „Sau nu, dar trecem!", răspunde şi iar intrăm în vâltori.

Să nu se supere munţii şi pomii, şi cerul şi tot ce-o mai fi pe lături, că nu-i privim, dar ne uităm mereu înainte, aproape, căci ce-i departe, 'n faţă, vine prea iute.

„Parce Domine...!"

Intrăm la... „Cârlige"! ...ne-anină, ne 'ntoarce, ne-aruncă!... ne prinde..., ...ne lasă, ...am trecut!

„Guarda e passa!"

Şi se 'nnegresc stâncile.., curând se îmbracă malul de... noapte; se strâng munţii iar, se înnăbuşe apa, se-astâmpărase puţin, iar clocoteşte. Da, — „n'ai ţărm să te-acăţi!", zicea moşu; pereţii sunt drepţi până unde vezi cerul. E adânc jghiabul pe care trudim s'ajungem pe lumină, acasă. La casa unde ne-aşteaptă de două zile mereu, un prieten bun. Trebuie s'ajungem mai iute! Vâslim şi iar valuri şi volburi şi roate. Toate le trecem. E greu, avea moşu cuvânt, suntem la „Mormânt"!

... Şi-a zis unchiaşu: „mai sunt!", dar nu le-a numit. Poate fiind-că nu's? sau poate fiindcă dacă le trecem pe-ale mari, le trecem pe toate. Poate's mici şi n'au nume.

De... când gonim pe Olt!

... prin câte-am trecut! Şi ne-a purtat peste tot, şi gândul meu fuge 'napoi, în sus...

Cum ne-a deprins să vâslim! Ne-a răcâit printre stânci, ne-a ameţit întâi, ne-a repezit de pe prispe, dar ne-a păstrat pe apă, era de vreme încă. Şi ne-a udat de sus... Ne-a purtat iute, ne-a dus agale, să ne 'ncerce de foame.

Când mic, cerşea, primea, îl văd cum se scurge între pietre, dintr'un colţ, un părâu şi la vale altul, şi apa pleacă mai iute şi Oltul creşte! Când mare, dădea apă la toţi şi la toate; revărsat peste maluri, umflat peste câmp, din deal în deal tot o apă.

Ne-a petrecut printre stânci, ne-a aşezat pe prundiş. Ne-a purtat prin câmpii şi păduri, pe fel şi fel de coclauri; ne-a arătat pe unde-are mori peste tot şi zăgazuri.

Ne-a tras cu ei, ne-a lăsat, ne-a păcălit, a glumit... Şi gluma şi cotitura ne-au ostenit, dar tot ei ne-a odihnit la vale. Ne-a dus încet la un cot, ne-a apropiat de cârduri de raţe-adormite.

Ne-a petrecut peste vârtejuri şi volburi mici, să ne 'nveţe cu ale mari.

Ne-a băgat, ne-a lăsat în „anafoare", să ştim să ieşim, să le trecem.

Ne-a hrănit cu peşte, nu ne-a dat răgaz să-i pescuim, ne-a tras mereu înainte.

Era supărat pe sub poduri şi ne-a purtat necăjit pe-acolo.

Ne-a dus departe să ne 'ncălzim prin suhaturi şi ne-a trecut pe sub dealuri; ne-a adus la răcoarea din munţi.

S'a împrietenit cu şoseaua, cu drumuri şi poteci, cu drumul-de-fier; au călătorit împreună, să ne gonească urâtul şi sila de coturi, ne-a purtat pe sub sate, oraşe, cetăţi şi stufuri, prin grădini şi prin vii.

Ne-a cărat departe, în locuri pustii, printre stânci şi prispe, să n'audă nimeni dacă ne-o betegi. Ne-a făcut „goange", a vrut să ne sparie, la „Ghetari" şi la „Kertz".

La „Lăzăreni" ne-a scăldat, era cald. Ne-a lăsat, când era grăbit, lângă mal, să vorbim cu un moş sfătos, să ne spuie, să auzim.., să ştim ce ne-aşteaptă. Ne-a spus tot, n'a mai glumit. Tocmai acum..? Îşi luase apă multă cu ei, a oprit luntrile sus, şi plutele jos; a muncit veac cu veac să-şi lărgească locul, aici, şi abia sunt câte-va zile, i-a trimes potopu prea multă apă, să o petreacă, de-aia e supărat, ce-am căutat!?

Şi-aşa-mi spune Oltul toate. Şi gândul meu a mai sosit, a mai trecut prin strâmtori, pe la „Lotru", odată. S'a liniştit râul. Au trecut, o s'ajungem curând, e seară bine.

În dreapta, un şarpe de praf goneşte după o maşină, vin din sus. O alta-i vine 'nainte, se strigă... şi valea râneşte, ce ho-hot!

Şi iar începe să curgă nebun. Vâslim să ne ţinem; curgea iute destul, dar odihnit — abia „cârlani".

Acu se smuceşte din mal în mal, se-aruncă 'n sus pe stânci; din apă, ne iese 'nainte una... ştirbă, ne repede o limbă de val, barca o ia şi-i trece 'ntre dinţi. Ţinusem mai stânga într'una, ne depărtăm de mal, intrăm într'un jghiab de apă 'n apă, — „e rău, am mai păţit la..!", strig, nimic! vâltoarea şi stânca vorbesc mai tare.

„Un rauque grondement monte, roule et grandit,
Tout un monde effrayé!"
(de Lisle)

Şi se strâmbează drumul, se'nghesuie valurile şi-şi sar în cap. Lopătam tare; se strâng „armăsarii" -- sunt ăi bătrâni pesemne.

Loc rău, e șleau în drum și noi... în șleau de apă, se sbate drumul tot, de n-ar fi stânci!

Alt val și iar îl luăm din față, toate; îmi sare unu'n spate, 'și pierde spuma'n barcă, lopătam greu, ne afundăm puțin, dar merge. Ne mână năvalnic șuvoiul.

Se preface Oltu'n spumă...

E greu, strig: — „Ieșim!". Întoarce capul, e liniștit, lopătează... și barca se-afundă. Alt val din lături, peretele din stânga a trecut în față, stânca!

Sus pe șosea o mașină, a stat; se dau jos, privesc, — o să le placă!

Ne poartă șivoiul, un trunchiu ne-ajunge din urmă, trece, o volbură 'nainte ne oprește-o clipă, un copac se 'ntoarce, se afundă, întinde brațe de rugă, sunt... crăci! Se deschid pereții de piatră, torentul ne-aruncă spre stânga, vârtejul ne trage, pilotul se-afundă încet, drept în barcă, lopătează mereu, se cufundă. Țin genunchii înțepeniți, cârmesc să păzesc stânca, mă trage barca 'n jos, ne suge fundul, pornim spre ei împreună.

„Aequam memento rebus in arduis."

Să mă păzesc de stâncă, să ocrotesc barca! — e gându cu care-am pornit spre fund; știu: la fel a gândit.

Coborâm iute, se 'ntoarce barca; ne cuprinde, ne-acoperă apa, mă răstoarnă, pierd barca, sunt singur, par'că m'afund încă și par'că mă 'mpinge, simt altă răceală, 'nnot,.. Îmi amintesc de ce-am învățat pe alții; prins între ape, mișc brațele 'ncet, răsuflarea nu mă zorește încă, apa mă poartă, dar...

Multe știa unchiașu! cine-o fi fost moșu? dacă pierdem barca? și strâng în mână lopata.

... Uuff! și iară lumină, cu „ea", numai cu ea pricepi că trăiești! Văd munții și cerul, și crăci, înainte, e rău! — mă suge iar fundul. Pâinie afurisită, suge mai iute!... și 'mi trec repede'n minte: alte crăci... „Kertz!" și iar întunerec.

Nu l-am văzut nici pe el, nici barca, — sunt împreună. Vreme 'mi pare decând ne-am despărțit și-mi astâmpăr gândul, știu că și vremea amăgește, la fund...

Sus munți și lumină, era, și-mi răsar în minte două umbre, sus pe creastă, i-am văzut pe-amândoi, erau călători, știu, dar gândul meu acum îi schimbă... „Poetul" arată lui Dante..., privesc de pe culmi în jos prăvalul... cum clocotește și se deschide pământul.

Gândule, n'ai trăit atâta! abia e o clipă decând m'a cuprins apa, mă 'nnăbuș, înnot mai vârtos și iară lumină.

O spinare albastră se sbate pe creste, un braț o ține de-un capăt, alt braț se bate cu apa.

Șivoiul ne mână la vale. Malul aproape; ferește-ne Doamne! Suntem doi s'o păzim. Ne 'ntoarce o vâltoare..., privesc sus... înapoi, — da, mașina care oprise.., erau... și ne priveau; pornesc. Spun: „fug măgarii!".

— „Ce vreai să facă?".

— „Să privească!

— „Da, știi ce? Cântă!"

Mă sui în barcă, e una cu apa, se dă peste cap, înghit un cântec cu apă; se 'ntoarce barca, ies iar deasupra, aud:

— „Tușești?".

— „Nu, da' înghiții..."

— „Păzește pomul!" și trece copacul, îi dă drumul copca.

— „N'am auzit, cântă!" Încalec pe barcă, e cu spinarea'n sus și cânt: „Valencia!"

— „Cânți fals, o să te trântească!"; și mă rostogolesc în apă.

Șivoiul ne poartă pe mijloc, îngenează curentul; înnoată pe lături, prinde barca de-un capăt, o sprijin de mijloc, cu-o mână înnotăm și ținem lopata.

Șuvoiul ne-abate, îl lăsăm și ne tragem sub mal, acolo iar fierbe apa. O stâncă din alt perete de piatră ne crește sub picioare; stăm, apa la brâu. Avem barca.

Încercăm s'o întoarcem, să-i răsturnăm apa și râul e răzvrătit, sub stâncă. Ne sbatem, e greu și nici nu stă cuminte. Sânt la un capăt, cu brațele prinse întinse, amândouă; par'c'ar vrea să m'arunce pe spate. Da, încolo e șuvoiul și stânca; ei, cu apa la brâu, o ține de-alalt capăt. Se încovoaie pe spate. Pășesc înapoi cu barca, îl trag după mine, îmi strigă:

— „Aruncă-o 'n lături! dă-i drumu!" Desprind mâinile.

O smulge torentul, sărim după ea.

... Și eram la mal, și cu barca.

Ce l-a apucat?!

Mi-a spus, în urmă, că de unde trăgea s'o țină, vedea ciocul și stanga de fier și înapoi îmi vedea pieptul; aproape, în spate, un zid de piatră și de-aia a trebuit să-i dăm drumul.

Am vrut să nu pierdem barca, și-acu? par'că s'a odihnit să facă mai rău, așa se sbate, gonește. Am prins-o abia și cum se smucește! Țin mâna 'nclestată, de cioc, de-o margine, de creastă, de fund, și trebui să-i dau drumul, că-mi sfarmă degetele, — o prind iară și-acu prietenul meu se desprinde, pleacă, se cufundă, iese; m'afund. Ne vedem pe rând.

Și ne 'ntâlnim iar la barcă. A mai slăbit blestemul, dar mi-a furat lopata!

... Se-acață de barcă, 'mi spune că își pierduse șalul, l-a văzut șerpuind, întins pe apă, s'a dus. Îl trebuia și mi-l arată; așa șal mai rar! avea dreptate și 'mi dă și lopata; s'a dus și după ea. Sunt mulțămit. E bine, dar să se isprăvească!

Curentul e tare, ne ține pe mijloc. Barca 'ntâlnește-o stâncă, o love ște, se răsucește, sare'n vâltoare, se ridică lumânare; o suge; mă duce 'nclestat, nu-i mai dau drumul.

O văd: trece pe-alături dungă pe apă-sboară spre-o stâncă, — el e 'nainte, 'ncearcă s'o tragă, mă prind, ne poartă, tot se izbește, se'ntoarce, șuvoiul ne duce...

„Albo lapillo notare diem..."

Urît mai de stâncă. N'ai timp să-i alegi. Curge Oltul la vale. Golim barca de apă, muncim, sântem trudiți.

— „Îți sângeră piciorul", 'mi spune. Mă uit...

— „M'am lovit puțin, — n'ai nimic?", îl întreb.

— „Sandalele, s'au dus ...: și ale mele. E hoț Oltul!

Cercetăm barca pe fund, — nimic, nici pe lături, sgârieturi multe atât. Noroc! Dar ciocul din față și cel din spate și stanga sunt rupte. Nu-i pagubă mare, ar putea să ne ducă barca, la vale, oricât.

Flamura o are, și ceasul prins pe copastie umblă! E fără douăzeci: 7.

S'a întunecat bine, e noapte...

Ne-a cuprins frigul, dârdâim. În apă nu l-am simțit. Am ridicat barca, sus pe un prag; luăm lopețile, plecăm.

Urcăm. Pe șosea, uzi, fugim să ne 'ncălzim. Trece-o mașină; ne strigă, oprește, sunt prieteni; îngrijorați ne veneau în cale. Ne culeg, pornim spre Călimănești, în câteva minute suntem la *„Culbec"*.

Prietenul nostru, d-rul S.-Horbatzky ne-așteptă. Căsuță mică, suflet mare. Petrecem o noapte și alta și încă...

Calița se joacă în grădină, sunt flori și lăcuste.

În spatele casei, s'a cuminții *„Oltul"*, curge detreabă spre dealuri, îi astâmpără câmpia la vale. Nu ne poartă păcatul, ne-a dus prin locuri frumoase, îi păstrăm amintirea.

...Mi-a tâlmăcit starețul dela Cozia aevea hrisovul:

„...demult, din bătrâni și străbuni, din alte vremuri.., dintre toți „Voivozii" cel mai de seamă, MIRCEA CEL BĂTRÂN, *a clădit pe mal o sfântă monastire, dăinuiește și azi, acolo odihnește.*

...A vrut să-i hărăzească un clopot mare între toate, să răsune valea toată și alte multe, toate să-l audă glasul și voia!

...L-a poruncit în țara nemțiască și când a fost gata, acolo departe.., l-au pornit, l-au cărat cu caru și șiruri de boi și când au fost la Olt, l-au încărcat pe plute.

*...Pesemne, „*VÂLTOAREA*", își clădise și ea cimitir, la fund și-i trebuia clopot! A sfărâmat pluta, a supt și lemne și clopot, l-a așezat pe fund, l-a păstrat.*

Și vreme îndelungă, pe-atunci și încoace, demult, pe secete mari, se vedea încă...

Și-așa... „acolo"... *îi zice la...* CLOPOT!

O fi, n'o fi? ne-am răsturnat acolo. E loc greu.

DINU NICODIN

Până pe-aici, copaci mari pe malurile amândouă 'şi porneau să-şi întâlnească umbrele în râu. Oltul îşi schimbă sulemeneala, albastru şi mai plin de lumină. Malurile s'au depărtat, albia se lăţeşte într'una. Pe-alocuri, după un cot, îţi pare că intri într'un iezer, curentul e slab, când stăm din lopeţi stăm şi cu barca.

Sunt coturi, ocoluri, sunt păcălcli ce ni le face Oltul.

(Din „O plimbare pe Olt")

Ne poartă şivoiul, un trunchiu ne-ajunge din urmă, trece, o volbură 'naínte ne opreşte-o clipă, un copac se 'ntoarce, se afudă, întinde braţe de rugă, sunt... crăci !

Se deschid pereţii de piatră, torentul ne-aruncă spre stânga. vârtejul ne trage, pilotul se-afundă încet, drept în barcă, lopătează mereu, se cufundă. Ţin genuchii înţepeniţi, cârmesc să păzesc stânca, mă trăge barca 'n jos, ne suge fundul, pornim spre ei împreună.

(Din „O plimbare pe Olt")

Cresc malurile 'ntr'una şi-şi şleſuiesc pereţii. Repezim lopeţile 'n apă, aşa lopătăm; să nu ne poarte 'n voie râul şi ca să 'mpăcăm şi dreapta şi stânga, ne ţinem pe mijloc, la fel de departe de pereţii de stânci, şi... cresc şi din fund, ne spun că's aproape. Privim la cele din lături, ne sună una din apă, dar trecem.

Şi umbra începe de jos. A 'mbătrânit râul de-odată, păstrează încă lumină, dar e din spumă. Vâslim s'ajungem mai iute. Oltul ne poartă de grijă, ne smulge la vale.

(Din „O plimbare pe Olt")

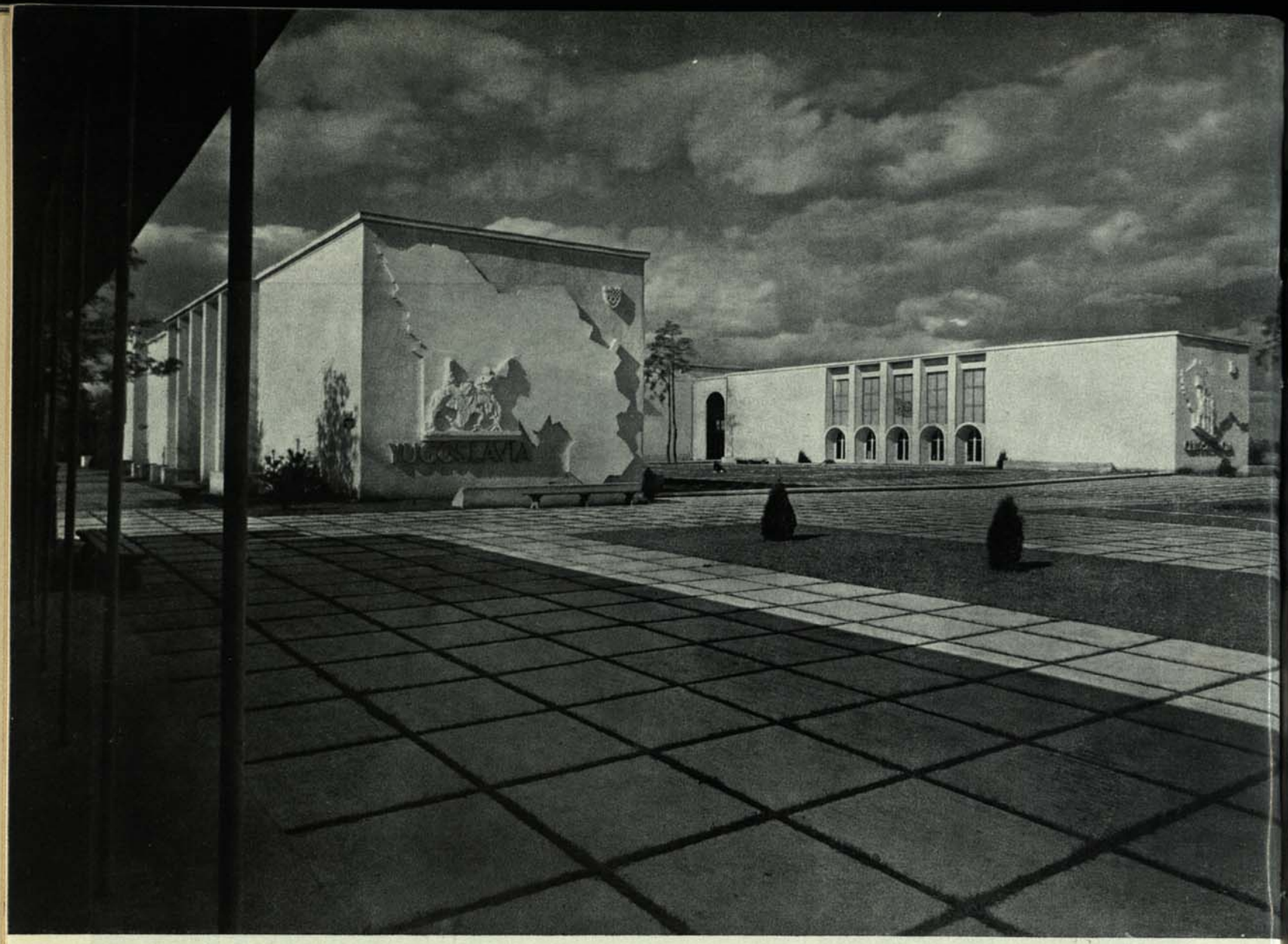

PAVILIOANE - EXPOZIȚIA LUNA BUCUREȘTILOR 1936 *Foto-Petit*

INSEMNĂRI DESPRE „LUNA BUCUREȘTILOR"

Prima expoziție a „Lunii Bucureștilor" s'a deschis acum doi ani, în Parcul Carol. Caracterul acestei prime expoziții a fost — potrivit momentului inaugural — mai mult de ordin documentar. Pavilioane întregi etalau, în fața vizitatorilor, numele vechiului oraș al lui Bucur, în ceiace s'a mai păstrat ca piese de muzeu și în nenumărate gravuri ce oglindeau diferitele epoci ale Bucureștilor.

Orașul de pe malurile Dâmboviței nu e ceiace se chiamă o așezare veche ; el s'a desvoltat prin vitregia vremurilor, abia dela data când Mircea cel Bătrân îl are vremelnică reședință ; hrisovul Marelui Domn, din 1401, e dat din cetatea Bucureștilor, totuș abia fiul lui Vlad Vodă Dracul, Radu Vodă cel Frumos a descălecat Bucureștii ca *scaun de domnie*, zice o veche cronică muntenească pela anul 1464. Această descălecare făcutu-s'a după întrebarea și vrerea Turcilor, cărora din Giurgiu și din Dii li-era mai a voe decât în Târgoviște să țină pe Domnii Țării Românești. Cu toate astea, sunt atâtea epoci pe care etnograful nu le-a putut reconstitui într'o schemă generală, reprezentativă. S'a făcut de altfel foarte bine că s'au evitat machetele de ceară — afară doar de câteva, ce reprezentau o stradă din Bucureștii în timpul Fanarioților, lucru posibil devremece există surse de informație precisă — și organizatorii s'au mulțumit să aducă numai probele obiective în fața spectatorului, adică colecțiile particulare și cele ale muzeelor Statului.

După mărturii precise s'au reconstituit însă câteva colţuri ale oraşului, între care *Hanul lui Manuc Turnul Coltei* etc..

Expoziţia „Lunii Bucureştilor", mutată anul trecut în noul parc „Regele Carol II", şi-a întins preocupările din câmpul etnografiei în

sus : PAVILIOANELE TURISTICE ALE „MICEI ÎNŢELEGERI", EXPOZIŢIA LUNA BUCUREŞTILOR

mijloc: PODUL LA INSULĂ, EXPOZIŢIA LUNA BUCUREŞTILOR 1936

jos : COLONADELE DELA INTRAREA EXPOZIŢIEI DIN LUNA BUCUREŞTILOR 1936

Foto-Petit

ALEE - EXPOZIȚIA LUNA BUCUREȘTILOR 1936 *Foto-Petit*

acela al actualității. Pe lângă latura instructivă, informativă și de propagandă, „luna" aceasta e și un stimulent admirabil pentru poporul nostru, prin faptul că promovează munca și afirmă progresul a ceiace se numește cu un cuvânt *civilizație*.

Intre pavilioanele ce alcătuesc întreaga configurație a expoziției amintim: pavilionul cărții, al teatrului, al turismului, al medicinei, al industriilor românești etc. De asemenea pavilionul Regal și acela al Micii Înțelegeri. Spiritul larg ce a călăuzit pe organizatori înfățișează, cu prilejul expoziției acesteia, o fidelă icoană a României de azi, în realități și preocupări. O armonizare, în mic a unei temeinice legături înfăptuită politicește după războiu: legătura între o provincie și alta, între sat și oraș, între viața agricolă ca suport economic tradițional și cea industrială cu mari sorți de izbândă în viitor.

Cadrul „Lunii Bucureștilor", noul parc „Regele Carol II", situat pe marginea lacului dela Herăstrău e un loc bine ales, departe de sgomotul și de fierberea Capitalei. Vegetația câmpului ce-l înconjoară, lacul luminat electric pe care anul acesta s'a așezat un vaporaș pentru plimbările vizitatorilor, toate îi dau noului parc un aspect original.

Tot în parcul Regele Carol II există și o expoziție a satului românesc datorită d-lui Dim. Gusti, care în înțelegere cu d. Al. G. Donescu, primarul general al Capitalei și organizatorul „Lunei Bucureștilor", a reușit să ne prezinte, în formă nealterată de nicio directivă estetică sau străină de obiectul pur sociologic și etnografic — un adevărat sat românesc.

Pentru bucureștean, satul românesc, cu toată comoara lui de artă din cusăturile și încrustăturile în lemn expuse aci, este un prilej să-l cunoască, după cum pentru provincial, noutatea o constitue cealaltă parte a expoziției, alcătuită de pavilioanele unde munca și spiritul românesc au conlucrat, pentru a situa țara de azi în rândul țărilor din Apus.

„Luna Bucureștilor" împlinește azi un rol precis, acela de a face legătura, prin înlesnirile acordate pentru călătoriile pe C. F. R. și alte avantagii de care se bucură participanții, între cele mai îndepărtate colțuri ale țării și Capitală.

■

sus : ARTA ROMÂNEASCĂ EXPOZIȚIA LUNA BUCUREȘTILOR 1936

mijloc : PAVILIOANE EXPOZIȚIA LUNA BUCUREȘTILOR 1936

jos : ASPECT DE ANSAMBLU DIN PAVILIONUL TURISTIC AL ROMÂNIEI, EXPOZIȚIA LUNA BUCUREȘTILOR 1936

Foto-Petit

EXPOZIȚIA CONCURS DE AFIȘE O.N.T.

Oficiul Național de Turism a instituit anul acesta primul concurs de afișe turistice. Au fost lansate invitații către toți artiștii plastici din țară. Dintre toate proectele primite, O. N. T. a expus 131 de proecte cari au intocmit condițiile cerute, adică: dimensiunile 70/100 și 35/50, fiecărui concurent fiindu-i admise maximum 5 probe selecționate.

Oficiul Național de Turism care prin afișele realizate în cursul anului 1936, a luat premiul I la concursul internațional de la Breslau (înaintea Ungariei (premiul II) care ținea până în prezent planul prim) vrea să stimuleze interesul pentru acest gen decorativ care are rostul să ilustreze stilizat și în sinteză frumusețile românești. Expoziția a durat de la 29 Mai — 15 Iunie în sălile Atheneului Român.

Au fost instituite 4 premii. cari au fost decernate de către comisia compusă din D-nii: Em. Bucuța; Fr. Șirato; Prof. G. Oprescu; și Adrian Corbu, în urma procesului verbal din 1 Iunie a. c.

Pr. I. 20.000 lei se va adăoga la concursul viitor.
„ II. 15.000 No. 64 (Dl. Gesticone) și No. 38 (D-ra M. Cordescu).
„ III. 9.000 No. 8 (Dl. Gh. Bandu) și 24 (D-na Bick Wepper).
„ IV. 6.000 No. 106 (Dl Pantelimon) și No. 104 (D-ra L. Pancu).

CRONICA TURISMULUI

INTÂII DRUMEŢI DE MUNTE ÎN ROMÂNIA

Premergătorii drumeţilor de astăzi la munte, vara cu bocancii cu colţi pentru stâncă şi iarna cu skiuri, cei puţin în ce priveşte România nu sunt chiar aşa de greu de descoperit. Îi întâlnim şi acum, ghiciţi mai mult după o talangă dela gâtul unei oi sau după hămăitul unui dulău. Aiminteri am trece pe potecă fără să-i vedem, amestecaţi cum sunt de asupra noastră, cu piatra şi cu norii. Stau acolo, după litera cânteculuĭ, dela Sfântu Constantin până la Sântă Măria-mică. Şi stau nu de ieri, de-alaltăeri, ci de două mii de ani. Sunt ciobanii transhumanţi, pe umerii cărora se reazemă istoria noastră cea mai veche.

Urcarea pe munte a oamenilor fără treabă, numai de dorul frumuseţilor şi liniştei de-acolo, n'a început de mult la noi, pentrucă n'a început de mult nicăeri în lume. Abia romantismul a simţit şi a descoperit sufletul naturii, şi unul din părinţii lui, Jean Jacques Rousseau, este printre cei dintâi cari au făcut iubiţi munţii. Nu era de geaba, nu numai un neastâmpărat călător, dar fiul ceasornicarului din Geneva, de unde se văd albind peste lac, şi trebue să le fi văzut şi el copil, în fiecare zi, crestele lui Mont-Blanc. Se ştie ce lupte s'au dat, începând dela Sanssure, fizicianul, pentru deschiderea unei căi, în lumea îndrăsneţilor şi a călăuzelor, până la vârful lui. Este întâiul capitol din istoria alpinismului european şi vechimea lui abia trece de o sută de ani.

Munţii noştri n'au decât jumătatea înălţimii munţilor Alpi. Ei sunt până la 2000 de metri şi mai sus aşternuţi cu iarbă şi o adevărată locuinţă a omului pe vreme bună. Cum ne lasă astăzi părerea că sunt locuiţi, când îi străbatem cu ascunsul gând că ne-am depărtat de lume şi simţim la tot pasul că nu sunten singuri, la fel a fost şi în trecut. Aşezaţi, apoi, în mijlocul aceluiaş neam, drumurile peste ei au fost întotdeauna obişnuite. Lăsând văile ştiute sau trecătorile cu păzitori domneşti, oamenii erau de atâtea ori îndemnaţi să caute acele vămi ale cucului, care în alt înţeles, sunt tot una cu potecile contrabandiştilor. Muntele era astfel nu numai cu locuitorii lui, dar umblat şi cunoscut de o întreagă altă lume. Venirea drumeţilor era pregătită. Ei puteau să vie.

Pentru trezirea dragostei de munte, nu numai între câţiva boeri şi podgoreni, cari îşi aveau stânele sus şi se duceau până la ele însoţiţi de oaspeţi, sau între câţiva scriitori cum erau Alecu Russo şi Vasile Alecsandri, care spunea deşi nu ne este prea uşor să-i credem, că încă dinainte de 1848 ascultase Mioriţa şi alte cântece bătrâneşti dela un cioban de pe Ceahlău, dar între oamenii cei mulţi ai oraşelor, ar fi o greşală să nu amintim dela început numele Carmen Sylvei. Aşezarea încă de acum aproape şaptezeci de ani a noilor Domni, deasupra văii Prahovei, în arhondaricul mânăstirii lui Mihai Cantacuzino, Sinaia, ca să petreacă trei, patru luni din vară, a fost hotărâtoare. Aşa au luat naştere, nu numai un nou drum între Ţara românească şi Transilvania alături de celelalte două, singurele umblate mai înainte, pe la Bran şi pe la Bratocea, precum şi o întreagă salbă de sate şi oraşe, dar a luat naştere dragostea noastră pentru Bucegi. În ei şi-a făcut România educaţia turistică. Iar Bucegii turistici sunt un dar făcut ţării, „ale tale dintru ale tale", de Carmen Sylva.

Castelul Peleş se găseşte la peste 800 de metri, cu cele mai frumoase vârfuri, Furnica, Vârful-cu-dor şi Piatra Arsă îndărătul lui, ca o întregire şi ca un îndemn, iar Stâna Regală cu Stânca Franţ Iosif, la vreo mie. De-atâtea ori am întâlnit, în copilăria mea, pe Regele Carol, în uniformă, dar descins şi rezemat într'un băţ de munte, pe aleile tăiate în toate părţile la dorinţa lui, ca să lege între ele acele colţuri frumoase. Sfânta Ana şi chioşcul lui Davila, cu drumul de brână, erau dincolo, peste vale. Dincoace porneau potecile care duceau pe sub cei mai măreţi brazi din lume la Poiana Ţapului şi spre Uriătoarea. Nu eram numai în gura pădurii, ci de-a-dreptul în munte. Regina scria Poveştile Peleşului. Mirea zugrăvea, înrâurit de ele, marea pânză a Vârfului cu dor, cu ciobanul lui academic, între nori şi vulturi. Grigorescu se suia cu creioanele lui pe aceleaşi înălţimi împreună cu doctorul Grecescu, prietenul de drumuri lungi, care herboriza. Regii aduseseră nu numai pe curteni, dar o întreagă ţară la această intrare în munte şi pe potecile lui de piatră. Carpatismul nostru începuse.

Una dintre cele dintâi drumeţe de munte dela noi a plecat din aceste cercuri. Ea şi-ar fi putut sărbători, dacă ar fi fost încă între pământeni, 50 de ani de viaţă de Bucegi. Mă gândesc la Bucura Dumbravă, pe celălalt nume al ei, uitat aproape, Fanny Secufici. Până şi acest nume, urma aceleeaş porniri, care a făcut pentru totdeauna din Regina Elisabeta a României, Carmen Sylva, este o dovadă a legăturii ei cu muntele. Ea s'a pierdut în munte şi a ajuns însăş, ca în legendele populare, un munte, adică ceeace a iubit mai mult. Drumeţii, cari au cunoscut-o şi au preţuit-o, din asociaţia Touring Clubul României, pe care ea a înfiinţat-o, au dat numele ei unuia din stâlpii de cremene de pe Omul. Revede, cei dintâi, în fiecare dimineaţă soarele şi se scaldă în lumina lui, încercând-o şi lăsând-o să coboare apoi în ţară, ca acei Paharnici cari gustau ei întâiu vinul, înainte să dea să bea Domnului. Peste câtva timp, când poate tot mai puţini vor şti cine a fost într'adevăr Bucura Dumbravă, călătorii prin Bucegi, auzindu-i numele rostit de călăuzele ţărani, vor crede că ea a fost, de când e lumea, un munte şi se vor mira numai cum a putut să se înfigă atât de sus, atât de alb şi atât de sigur.

Ascunsă, ca sub o mască în numele ei de împrumut, în care născuse a doua oară, Bucura Dumbravă a fost crezută multă vreme o altă înfăţişare a Carmen Sylvei. O mărturiseşte însăşi Regina Poetă, într'o prefaţă pusă la romanul „Pandurul". Acolo se găseşte şi una dintre cele dintâi, mai adevărate şi mai calde caracterizări, atât a scriitoarei cât şi a drumeţei Bucura Dumbravă, apropiind deodată pe cele două femei, una împodobită cu o coroană de stăpânitoare de ţară şi alta, cu o coroană de iubire de gânduri înalte şi de artă, ca două suflete frumoase din pragul secolului, răsădite în pământul nostru, ca să-i îmbălsămeze. Iată câteva cuvinte din acea „Precuvântare":

„Autoarea acestei lucrări cuprinzătoare nu trebuie căutată la masa ei de scris, ci pe vârfurile cele mai înalte ale munţilor, în pusnicie, lângă bătrânii călugări, pe platuri lângă ciobani, pe malurile tăurilor liniştite ale Negoiului, pe vânt şi pe furtună pe ger şi zăpadă o găsim pe crestele Carpaţilor, iară nopţile de vară în stâne sau lângă pârae, răpind basmele sale lumii.

„De s'ar fi născut în România, ea n'ar fi putut-o iubi cu mai mare dragoste. Ţara românească este pentru ea fără cusururi. Totul e frumos aci, şi când am citit că chiar praful i se pare argintiu, atunci am înţeles cât de nemărginită îi este iubirea.

„Descrierile ei sunt atât de adevărate încât cei cari le-au citit parcă văd ţara, şi când i-am venit în ajutor ca să-şi găsească un pseudonim niciunui nu mi s'a părut mai potrivit, ca Bucura Dumbravă. Unii au crezut că sub acest nume se ascunde Carmen Sylva. Din nenorocire nu era aşa"...

Iar peste câteva pagini mai departe.

„De-ar vedea cititorii caşi mine pe autoare cu obrajii rumeni şi cu ochii aprinşi, întorcându-se de pe munte, după lungi cutreerări, împovărată cu flori, cu convorbiri strânse din gura ţăranilor şi a ciobanilor, asemenea unei albine culegătoare, atunci desigur ar citi-o cu băgare de seamă şi mai mare şi ar căpăta credinţa că numai adevăr curge din acei ogor răcoros..."

Bucura Dumbravă a făcut mai mult decât să descopere acum o jumătate de secol muntele, pentru sufletul ei. Ea a dat naştere unei noi înţelegeri a drumului până la ei şi a făcut încetul cu încetul o adevărată şcoală, şcoală nu de carte şi de dăscăleală, ci de credinţă şi de însufleţire. Adevărurile noueĭ religii de frumuseţe a avut grijă să mi le dea însăş ea în paginile acelea fără asemănare în literatura noastră, afară poate de unele descrieri de drum şi de vânătoare ale lui Odobescu, din „Cartea Munţilor". Muntele nu era numai o greutate de învins, ducând treptat la

acei tehnicieni ai cărărilor, înarmați cu târnăcoape și frânghii și mai ales cu dispreț față de drumeții obișnuiți, plecați pe cărări din marcaj în marcaj, cum nu era nici numai un prilej de schimbare de costum, de cavalcade sgomotoase, pentru sindrofii sau chefuri, către casele de înălțimi și apoi de vorbă în cazinourile și parcurile din vale. Muntele era o întoarcere în marea singurătate și regăsire de sine însuși, a ceace este mai bun și nestricat în om. Natura cea mai curată, în care omul a putut să se amestece mai puțin, îl primește din nou la sânul ei, ca să-l întărească și să-l împrospăteze.

Din aceeaș Sinaie cuibărită în valea Prahovei, datorită așezării regale din poiana Peleșului, au pornit cei mai buni drumeți, premergătorii, și din mijlocul lor, inițiativele de organizare, pentru cucerirea muntelui, nu numai în folosul câtorva, ci al întregului popor, și mai cu seamă al întregului tineret.

Adevărații noștri drumeți de munte, cari făceau, nu plimbări întâmplătoare, ci Carpatism sunt de-acum o jumătate de secol, dar nu e nici veche decât cu 3, 4 ani cea dintâi societate de turism de dincolo de munți, a Sașilor, în ființă și astăzi, din împrejurări și cu oameni pregătiți a ne premerge cu mult mai mult ceeace înseamă că ne ținem în pas cu ceeace se petrecea în altă parte și, în acelaș timp, că drumeția pătrundea în Carpați deodată dela Miazăzi și dela Miazănoapte. Intâia noastră societate de turism este mai de dincoace, numai decât după 1900, Societatea Turiștilor Români, cu președinte Regele Ferdinand și Secretar Al. Tzigara Samurcaș. Aceiași oameni trecuți prin școala Sinaei și a Bucegilor, i-au dat cei mai buni membri. Intreruptă în timpul războiului, ea s'a regăsit în Touring Clubul României, care a ajuns un fel de federație a societăților mai vechi de turism muntenesc, Societatea Turiștilor, Hanul Drumeților, Frăția munteană din Cluj.

Il văd încă pe bătrânul Bogdan, cu fața roșie sănătoasă și cu părul și mustața colilie, gata să se ia până în anii lui din urmă la întrecere cu tinerii. Il cunoscusem cu mult înainte de războiu, prin băeții Gold, cu care eram coleg de școală și cu care începusem drumurile cronometrate, plecând dela casa noastră din Izvor unde astăzi fumegă între Valea Câinelui și Prahova, coșurile fabricei de șurupuri, pe urmă m'am lăsat de acea direcție, de vitejie și de performanțe, și m'am apropiat încet de Școala Bucureș Dumbravă, la care am urmat regulat din al doilea an al războiului. Până atunci, cunoscusem, mai mult de departe și ca o trecere între ele, pe Mihai Haret, drumeț, dar și om de Știință amator, tăetor de poteci, zidítor de case de adăpost și alcătuitor de călăuze scrise și de hărți, și cunoscusem pe doctorul Ureche, marele Bucegist, cel dintâi mai înrudit cu Bogdan și cel de-al doilea mai mult cu Bucura Dumbravă. O întreagă tovărășie de flori de munte, de focuri de noapte la Peștera Ialomiței, și de răsărituri de Soare pe Omul, de bărbați, dar mai cu seamă de femei se alcătuise, credincioasă, în jurul întâiei noastre femei drumețe. Ea s'a pierdut numai în parte, prin nemila anilor sau prin cruzimea greutăților vieții, dar ceeace a închegat mai bun se păstrează, în duhul de-atunci și în atâtea caravane care bat și astăzi muntele, ca și cum nimic nu s'ar fi schimbat și n'am avea decât să ne întoarcem și să spunem o vorbă pentru ca prietenele și prietenii de odinioară, duși pentru totdeauna, să ne răspundă și să răsară din nou alături de noi. Peste amintirile noastre de-atunci se îndoae ca o mare teiakia galbenă, căutată de albinele sălbatece ale poenelor înalte, gândul Bucurei Dumbravă.

Ceeace se făcea în Muntenia pe Valea Prahovei și a Ialomiței se încerca ceva mai târziu în Moldova, în legătură cu muntele Sfânt al locului, Ceahlăul. De multă vreme Iașul știe să se îndrepte spre mânăstirile Neamțului, Neamțul propriu zis, Secu și mai ales Agapia și Văraticul. De-acolo, din toate părțile, se presimte, peste Bistrița vijelioasă Ceahlăul. Sus pe vârf trebue să ajungă drumeții cei statornici, cari au ridicat acolo casa de adăpost a generalului Vicol, dus de curând dintre noi, și a primarului Iașilor, d-l Osvald Racoviță, mai jos la Durău s'a așezat Anastasie Panu, pe toate căile și cărările a umblat pe Floricica lui, printre călugări și plutași, scriitorul acestor singurătăți, Hogaș. Drumeția de munte moldovenească, mai la o parte de marea vâlvă de dincoace de Milcov s'a desvoltat cu atât mai duioasă căutare de sine și are merite, dacă nu atât de vădite, deopotrivă de vrednice de laudă, pentru creșterea dragostei de înălțimi.

Iată pe câțiva dintre premergători, arătați mai puțin în ființa lor de toate zilele, cu nume și isprăvi, și mai mult în ceeace au însemnat, ca fel de înțelegere și curent creat, în câștigarea pentru om a muntelui. Mulți sunt și cu iubit răsunet, ca o chemare munteneasă, vuind din vale în vale. Dacă noi i-am uita, văile acelea pe unde am trecut și care își au memoria lor, i-ar ține ele minte. Pe-acolo ne ducem, pe sub cei din urmă brazi și mai sus, când ni se face dor să trăim iară împreună cu ei și să vorbim cu sufiete care ne înțeleg, despre mândria și puterea de viață a muntelui românesc.

EMANOIL BUCUȚĂ

■

MÂNĂSTIREA TISMANA

INDREPTAR PENTRU DRUMEȚIE

Mânăstirea Tismana este cel mai vestit așezământ monahal al Olteniei și unul din cele mai frumoase locuri din ținutul Gorjului.

Dacă prin așezarea ei geografică, Tismana a fost în afara marilor artere de comunicațiuni, având un caracter de singurătate și sălbăticie, prin vechimea prin tradiția ei monastică, culturală și istorică, dar mai ales prin frumusețea fără seamăn a cadrului natural din mijlocul căruia a biruit șase secole, locașul acesta se așează alături de marile mânăstiri ale Moldovei și Bucovinei lui Ștefan cel Mare.

Strânsă între munți împăduriți cu tise și castani seculari, răcorită de ape care-și trec limpezimile de ghiață în susur peste prundișuri sau în vuet de cascadă peste trepte de stâncă, încărcată de tradiții străvechi, obiecte sfinte, amintiri și legende, mânăstirea aceasta medievală a fost totdeauna un centru religios care a atras sub zidurile ei marile personalități voevodale ale diferitelor epoci.

Astfel, Mircea cel Mare (1406) Sigismund al Ungariei *) Vlad Țepeș (1458), Negoe Basarab, Matei Basarab, Vornicul Nedelco Băiăceanu (1564), Tudor Vladimirescu și Carol I, au venit pe rând să se închine și icoanelor ei și neasemuitelor frumuseți, în care a fondat-o cucernicia, mintea luminată și simțul estetic al călugărului Nicodim.

O excursie la mânăstirea Tismana (34 km. dela Târgul-Jiu sau 25 dela Baia de Aramă) a constituit totdeauna, chiar pentru locainici, o reconfortare spirituală și fizică deosebită. Ea se poate împlini în cele mai bune condițiuni, plecând dela *Târgul-Jiu*, cu automobilul sau trăsura, pe traectul *Arcani-Peștișani-Baia de Aramă.*

Drumul acesta este bine întreținut și oferă pe tot parcursul priveliști și locuri dintre cele mai pitorești.

Părăsind orașul printre arcadele podului metalic al Jiului, după 3 km, lăsăm la dreapta drumul *Bârseștilor* străjuit de biserica satului și urcând ușor, intrăm în răcoarea de stejar a pădurii *Ursăților*, patrie a haiducilor din veacurile trecute. Pădurea rămasă în urmă și drumul *Dobriței* către dreapta, șoseaua se curbează

*) După tradiția monastică ; atestarea istorică n'o avem.

spre Apus, intră în *Rasovița* (km. 8) urcă dealul printre păduri și apoi îl coboară în *Răchiți* (km. 10) după care trece peste apele niciodată turburi ale Sohodolului și Jealeșului, cele mai frumoase gârle ale acestor plaiuri.

Lăsând către munte romantica localitate *Runcul* — loc favorit de petrecere al marilor familii voevodale și boerești de altădată, trecem pe lângă fruntașa comună *Arcani* (km. 12) cu peste 2500 locuitori, renumită pentru zăvoaiele sale cu aer curat și numeroasele mori sau pive pentru facerea dimiilor, de a căror comercializare pomenesc diplome vechi, date de împăratul Sigismund (1429) și Ion Corvin (1444).

Urcăm greu dealul Arcanilor vestit pentru pripoarele lui repezi în tot Gorjul, apoi intrăm într'o pădure seculară de anini pentru aproape 3 km., după care coborând, trecem pe lângă biserica din *Frâncești*, peste apa Bistriței și intrăm într'o altă comună mare, *Peștișani* (km. 20) cu aproape 3000 locuitori.

Din câmpul Peștișanilor, șoseaua urcă din nou îndreptându-se spre Sud-V. și intrând în marea pădure de castani și fagi a Tismanei pentru aproape 5 km., adică până ajungem la Sud de cătunul *Vânăta*, unde a poposit Nicodim prima oară în căutarea locului pentru mânăstire.

La km. 28, părăsim șoseaua care urmează spre *Baia de Aramă* și cotind spre Nord, intrăm în satul Tismana care probabil își trage numele dela pădurile de tis dupe înălțimile înconjurătoare.

Satul așezat deoparte și de alta a râului cu același nume, este unul din cele mai vechi și mai cunoscute din tot ținutul Gorjului; el i-a împrumutat numele mânăstirii, acoperindu-se în schimb de faima și de prestigiul istoric al sfântului locaș.

După aproape 5 km., prin sat, drumul urcând șerpuit, pătrunde tot mai adânc în desișul negru al castanilor seculari. Perspectiva se întunecă tot mai mult, umbrele tot mai vinete și mai răcoroase te învăleșc în pânzele lor de taină și aromă. Trecând prin liniștea acestui codru ai impresia că ai pășit în însăși tinda sfintei mânăstiri.

La un cot, prin cercul ramurilor și numai pentru o clipă, se proectează în senin unul din turnurile octogonale ale mânăstirei.

Numai în imediata ei apropiere, cortina castanilor se trage larg către munți lăsând în fața călătorului, privelișteа Tismanii profilată pe stânci în toată uimitoarea ei frumusețe.

Tismana este dominată la Est de muntele *Mereazu* care își împinge clina *Ieronilor* până în apa Tismanei, scăldând stânca de temelie a mânăstirii; spre Nord și Nord Vest sunt culmile împădurite cu castani ale *Ciocloviței* și *Cornetului* și spre Vest, culmea cu nuceturi imense și cu alunișuri dese a *Gorganului*.

Cornetul înaintează cu stâncile *Frasinului* și *Stârminei* până în peretele de Sud al mânăstirei.

Din Stârmina țâșnește în sărituri sălbatice torentul *Gurniei*, pătrunde sub curtea mânăstirei prin caverne calcaroase și apoi iese la lumină aruncându-se dela o mare înălțime în apele Tismanei, pe un morman de stânci plăvălite.

Tot în Stârmina, pe zidul ei dinspre curtea mânăstirei, sunt două peșteri: prima a servit drept chilie lui Nicodim, având încrustat deasupra, în stâncă, un șarpe; cealaltă mai mare, este probabil o grotă a misterelor religioase dace, cu principalele lor simboluri: șarpele și apa.

Urcăm sus în curtea mânăstirii.

„Acum, spune regretatul Al. Ștefulescu, inima bate sub o căldură dulce și neînțeleasă, piciorul pare că nu atinge pământul pe unde sunt întipărite urmele Basarabilor, dintre cari Radu Negru a devenit Domnul-erou al legendei nicodemiane, confundându-se în cuprinsul ei cu Negru Vodă întemeietorul Statului".

Mânăstirea Tismana își are origina într'un mic schit din lemn de tis, ridicat de *Nicodim* pela 1365—70, în urma unui vis revelator care se repeta și după ultimul său popas în micul cătun Vânăta.

Clădirea cu ziduri puternice de cetate, a fost întemeiată mai târziu de *Radu Basarab* și poate continuată și sfârșită de *Dan* (1385) sau chiar de *Mircea cel Mare* (1387).

Biserica actuală este din secolul XVI construită de *Radu Paisie* (1542) refăcută în secolul XVII de *Matei Basarab* și apoi reparată de mai multe ori în sec. XVIII și XIX; ultima oară sub domnia lui *Carol I.*

Însă toate restaurațiile și reparațiunile executate în cursul vremurilor, au respectat cu sfințenie stilul inițial al mânăstirei, proporțiile și chiar picturile murale ale primilor fondatori din sec. XIV.

Construită într'o epocă de prestigiu al credinței dar și de mare putere militară a Românilor, Tismana reprezintă tipul mânăstirei-cetate. Stilul său este bizantin, ramura serbă, cu fațada compusă din două aripi separate printr'un mare turn patrat, la extremitățile cărora, două turnuri octogonale cu ferestre înalte și strâmte încadrate în piatră sculptată cu măestrie, dau deopotrivă clădirei un aspect de castel medieval și de eleganță deosebită.

Picturile actuale datând din secolele XVII, XVIII și XIX, cu sfinți descărnați, lungi, stângaci în elementul de mișcare, dar cu fețe pline de acea strălucire a credinței care a născut și zugrăvit în biserici toată arta bizantină, sunt atât de numeroase și bogate încât constituesc o adevărată reprezentare plastică a evangheliilor. Alături de acestea, portretele ctitorilor din toate secolele, începând cu Basarabii (Radu Negru și Mircea cel Mare), purtând în mâini forma arhitectonică a mânăstirei din secolul respectiv, permite să se descifreze nu numai evoluția mânăstirii dar mare parte din istoria politică, artistică și culturală a neamului nostru.

Odoarele, hrisoavele, inscripțiile și pietrele tombale, strânse în aproape șase veacuri, fac din mânăstire un adevărat muzeu demn de a fi cercetat.

Amintesc pe cele mai principale: *Felonul lui Nicodim*, cu care se spune că a trecut prin foc; *Crucea lui Nicodim*; *ușa principală a bisericii* cu inscripțiile; *candela*, *stești*nicul și *clopotul* dăruite de *Matei Basarab* (acesta din urmă cu o interesantă marcă a țării); *epitaful lui Șerban Cantacuzino*; *mormântul lui Nicodim*, rămas în afara zidurilor mânăstirii și altele care pot face obiectul unui studiu special.

Astăzi, în jurul mânăstirii, pe apa Tismanei și pe potecile dintre nuceturi și castani, au răsărit numeroase vile și locuri de vară care împreună cu cele din sanatoriul mânăstirii, pot fi închiriate pentru vilegiaturiști care se pot folosi și de bune restaurante.

Altitudinea acestei așezări este de 640 m., constituind, grație aerului curat și climatului său dulce cu ierni ușoare, o stațiune indicată pentru afecțiunile respiratorii, convalescență, surmenaj, anemie și reculegere.

Autobuzul Târgul-Jiu-Baia de Aramă, face curse și până la mânăstire.

Excursiuni mici se pot face la schitul Cioclovina de jos, la Schitul părăsit, la eleșteul de păstrăvi și la schitul Sf. Antonie.

Excursiuni mai mari, la cascada Vai de Ei, la Runc, Târgul-Jiu, Baia de Aramă, precum și în munții Parângului sau Cernei.

Locaș vestit de închinăciune și de luptă contra catolicismului (practicat uneori chiar de Doamne ale țării), ca și contra păgânismului; comoară de documente în care se poate urmări tot firul istoriei cu șirul și filiațiunea Domnilor munteni; școală de cronicari, cărturari și caligrafi; sanatoriu și loc de odihnă în zilele noastre, Tismana își păstrează în toate domeniile prestigiul ei secular și alba ei siluetă se profilează în perspectiva veacurilor, mai frumoasă și mai turburătoare ca totdeauna.

ANGELA FOCȘENEANU

TURISM ŞI LITERATURĂ

Oamenii care trăesc la țară cunosc fețele înșelătoare ale cerului și pot determina schimbarea timpului după semne mult mai sigure decât ale aparatelor noastre meteorologice. Instinctul lor nu s'a păstrat desigur intact, ca al ursului care miroase momentul favorabil al eșirii din bârlog chiar când zăpada l-o barează încă. Dar omul de la țară și de la pădure își poate uni proorocirile sale vagi cu știința precisă a ursului, cu glasurile schimbate ale păsărilor, cu tonul acelui cântec al vântului, familiar numai lui. Îi aduc semne și „dobitoacele" de pe lângă casă și păsările care au un limbaj și purtări bine descifrate de el.

Dacă depărtarea de natură n'ar avea decât efecte de ordin meteorologic, paguba ar fi încă destul de însemnată pentru un om pornit la drum primejdios, — perifraza prin care dăm una din definițiile turismului român. Totuși, pentru un viitor oarecare am putea-o imagina nulă, deoarece meteorologia se va putea perfecționa, sau mai mult, timpul bun și timpul rău se va putea comanda.

Însă pierderea este de ordin mai superior. Lipsindu-ne contactul cu natura, nu-i mai prețuim însemnătatea, nu-i mai acordăm decât o valoare sportivă distractivă sau higienică.

Orașele își urmează inevitabil destinul lor. Capitala în primul rând, din vârtejul ultimilor zece ani de construcții edilitare, s'a ales despuiată de grădini și flori. S'a ales negreșit și cu o nouă și admirată estetică, dar locuitorii au pierdut dragostea și înțelegerea naturii, lepădând odată cu ele un întreg capital de simțire cu producătoare dobânzi de bucurii.

Această lipsă orășenească o poți constata oricând, din privirea indiferentă pe care trecătorii o aruncă asupra frumoaselor grădini publice rămase, asupra bulevardelor tot mai bine plantate, din privirea oarbă ce-o trec asupra lor chiar în răstimpul de triumf și de sărbătoare a primăverii, când natura luptă atât de expresiv pentru viața ei cu armata mlior de muguri fragezi.

Totuși, dintre acești indiferenți orășeni se recrutează grupările pline de entuziasm care pornesc la drum greu ca să cunoască peisagiile frumoase ale țării. Oare e normal ca ei să devie iubitori de natură numai când ies din târguri, cu bocanci, cu jumper, rucksak și Kodak? Sau chiar atunci, devin oare ca prin farmec iubitori de natură în sensul divin de contopire cu ea?

Primează la ei plăcerea sportivă a kilometrilor străbătuți ți interesează ținta de ajuns, trecerea și biruința peste obstacole și toți varăștii. Spre divinul din natură însă, hopul este mai înalt și săritura e posibilă numai celui pregătit înainte de plecare.

Cum se poate face pregătirea?

Un scriitor a strecurat într'un interview recent o mărturisire care poate deschide drumuri: „Am învățat să cunosc natura din operele domnului Sadoveanu".

Prin cuvântul scris deci, prin literatura închinată naturii, prin dragostea oricărui autor cu mijloace și dar ca s'o însufle și altora.

Am credința că această mărturie, pe care ar trebui s'o repete mii de alți iubitori de citit, se află o prețioasă indicație. Ochii orășenești, obișnuiți să-și limiteze câmpul de viziune la casa de vis-à-vis, au nevoe de un exercițiu de *lucru deja știut,* pentru a ajunge apoi să descopere ei înșiși frumosul și să-l pătrundă. Să recunoaștem și ochilor și minții nevoia unui antrenament, așa cum o recunoaștem corpului.

Fotografiile, filmele, arta plastică, sunt un mijloc excelent pentru a excita curiozitatea, dar pentru a pregăti emoția, rolul revine literaturii.

Cine a citit, de pildă, Cartea Munților, a Bucurei Dumbrava, fără să aibă intuiția unei vieți a pădurii și a unei vieți de turist suprapuse celor cunoscute de ei? Cine, din cei care gustaseră farmecul pădurilor și cociaurilor n'au simțit, după o pagină de Hogaș sau Sadoveanu, că la o viitoare ascesiune, le vor apărea și sub alte aspecte, vor căpăta sub ochii lor luminați, un înțeles mai bogat și mai profund.

Ar fi nimerit poate ca propaganda turistică să cuprindă și răspândirea cărților — descrieri sau romane în care natura deține rolul prim. Editorii ar putea găsi în aceasta un stimulent să tipărească, prin sau fără concursuri, și cărți noui de acest fel, iar tineretul sportiv să piardă predispoziția de a trage o linie groasă de demarcație între natură și literatură, când una completează atât de fericit pe cealaltă.

Excursia are un preț mărunt când aducem la înapoiere numai amintirea vizuală a locurilor străbătute, dar rămâne vie și luminoasă când turistul poate adăoga emoția și exaltarea resimțite, când poate adăoga momentul în care el s'a simțit cuprins în viața naturii i-a înțeles glasurile, semnele și spasmurile. Abia atunci, inițierea s'a produs.

ALICE GABRIELESCU

■

PUBLICAȚII TURISTICE

Călătoriile călugărului Chiriac de la Mânăstirea Secul, publicate cu introducere și adnotări de G. Giuglea, (179 pag. + 1 hartă, București Tipografia Cărților Bisericești, 1937: prețul 150 lei).

In afară de scrierile lui Golescu și Codru Drăgușanu, literatura noastră veche cunoaște puține descrieri de călătorii.

Faptul este desigur curios, fiindcă Principatele Române, reprezentând căi de trecere de la Nord la Sud și de la Apus spre Răsărit, curentul de circulație trebuie să fi fost destul de mare în toate timpurile.

Ne-o arată dealtfel cu prisosință D-l N. Iorga, care a scris o istorie a țărilor românești, bazată pe descrierile călătorilor străini. In aceste călătorii, care au avut firește și un rol de schimb cultural, elementul românesc ce poseda oarecare cultură nu putea să rămâie pasiv. Iar monahii noștri care mergeau dintr'o țară ortodoxă în alta, ducându-se în pelerinaj până la Muntele Atos și la locurile sfinte trebuie să fi încrestat undeva impresiile lor, când se întorceau acasă. Dacă nu le cunoaștem e desigur fiindcă ele n'au fost încă descoperite în atâtea manuscrise puțin cercetate ce formează zestrea literară a mânastirilor noastre.

Dovada ne-o aduce *d-l Gh. Giuglea,* profesor la Universitatea din Cluj, care a găsit în biblioteca mânăstirei Chițcani (Neamțul Nou) de pe malul Nistruiui însemnările de călătorie ale călugărului Chiriac de la M-rea Secul, cuprinse într'un manuscris miscellaneu, copie cu caractere cirilice făcută de călugărul Andronie.

In filele acestui manuscris de la pag. 185—247 se cuprind: *a)* călătoria la Atos și la Ierusalim și *b)* călătoria mai lungă prin Rusia, Polonia, Austria, Ungaria, Transilvania și de aici peste munți, înapoi la mânăstirea Secul.

Prima călătorie a început la 13 Mai 1840, având ca punct de plecare Galații, de unde cu vaporul prin Tulcea și Varna. călugărul Chiriac ajunge după trei zile la Țarigrad, de unde se îmbarcă pentru Sf. Munte. De aici pleacă la 1 Iunie 1841 la Ierusalim, străbătând pe jos porțiunea Iaffa-Ierusalim. Călătoria a durat aproape doi ani.

Atât ca valoare literară, cât și ca interes, călătoria 2-a prezintă mai multă atracție. Ea a fost prilejuită de trimiterea la Chiev a doi duhovnici de la mânăstirea Neamțul ca să aducă de acolo Sfântul Mir.

Itinerarul acestei călătorii după ce părăseşte Nistrul la Soroca trece prin: Chiev, Voronej, Tula, Moscova, Petersburg, Covno, Varşovia, Cracovia, Viena, de unde ia drumul spre casă prin: Budapesta, Solnoc, Oradea, Cluj şi Bistriţa.

Truda pe care a pus-o Chiriac spre a străbate distanţe atât de mari nu numai cu trăsuri de poştă (distanţa Petersburg-Varşovia) dar mai ales cu căruţe de ţară, pasiunea de a călători, la care se arată interesul pe care l'a arătat în descrierea obiceiurilor religioase, locale, a satelor şi ţăranilor ruşi: curiozitatea pentru cunoaşterea civilizaţiei din marile oraşe (monumentele din Petersburg), telegraful, legăturile care le face între călătoriile sale şi între lucrurile şi stările din Moldova, apoi stilul simplu şi naiv sunt atâtea elemente care contribuie la valoarea însemnărilor lui.

D-l prof. Giuglea a adus un serviciu literaturei prin scoaterea lor la iveală.

Ele deschid drum altor descoperiri, fiind un îndemn pentru cercetătorii manuscriselor din mânăstirile noastre.

Octav Vorobchievici: *La noi în Bucovina*, (349 pag., gravuri de Mariana Creţu Medeleni; Edit. „Bucovina", Bucureşti 1937 preţul 100 lei).

Ţara obcinelor cu sate înstărite aşezate dealungul văilor şi cu minunate lăcaşuri mânăstireşti, este totuşi una din regiunile puţin cunoscute ale ţării întregite.

Aşa se explică poate. că în literatura noastră descriptivă se vorbeşte destul de rar de pământul binecuvântat al domnitorilor moldoveni, şi că au trebuit să vie prieteni streini (Charles Diehl, Paul Henry) care să releve aşa cum trebuie frumuseţea arhitectonică şi picturală a mânăstirilor bucovinene.

După „Neamul Românesc în Bucovina" a prof. N. Iorga, de mult epuizată şi însemnările pitoreşti a lui Aurel Gheorghiu, apărute acum un deceniu, cartea D-lui Vorobchievici apare deci tocmai la timp, ca o împrospătare a cunoştinţelor noastre şi ca o invitare la călătorie în locurile sfinte ale „ţării fagilor".

Pornind dela zugrăvirea vremurilor de „vicienie, înfricoşare, aur şi sânge", care au precedat răpirea Bucovinei, d-l Vorobchievici ne duce întâi la cetatea Sucevei, strălucită capitală domnească din veacul al XIV-lea, ne face istoricul întâiei catedrale a mitropoliei Moldovei (Biserica Mirăuţilor) şi a ţinutului Pocuţiei, poposind apoi pe locurile unde se ridicau odată în târgul Sucevei, curţile Voevozilor şi la biserica Sf. Gheorghe, ridicată de Bogdan Încrucişatul şi Ştefăniţă Vodă, unde odihnesc moaştele făcătoare de minuni ale Sfântului Ioan cel Nou.

Zamca, M-rea Dragomirna şi micul schit de alături; Rădăuţii, târgul ctitoriei lui Bogdan cel Bătrân; mânăstirile Voroneţ, Sucevita, Putna cu comorile lor de odoare şi semne de credinţă creştinească din vremuri glorioase ori de mare cumpănă întregesc convoiul amintirilor.

Porţile unei lumi necunoscute spre populaţia rătăcitoare şi prădalnică a Huţulilor sau Huţanilor — cum i-au botezat românii — venită din Carpaţii Pocuţiei, le formează Seletinul şi Putila, aşezări îngrămădite între maluri de ape repezi şi povârnişuri împădurite; iar semnele de hotar spre Polonia, Ceremuşul şi Cernăuţii, de unde d-l Vorobchievici taie drumul spre Codrii Cozminului, spre a reînvia legenda Bătăliei ce s'a dat în 1497 între Ştefan cel Mare şi Ioan Albert, regele Poloniei.

Siretul, unul din cele mai vechi oraşe ale noastre, capitală a Moldovei, înaintea Sucevei închide în pagini scrise cu însufleţire acest itinerar bucovinean, întovărăşit pretutindeni de decorul faptelor istorice.

Buletinul Soc. Regale Române de Geografie, (tomul LV, 1936), înviorat în ultimii ani prin colaborarea tot mai activă a tinerilor geografi, aduce un material deosebit de variat şi interesant într'un volum de aproape 350 pag.

El se deschide cu două conferinţe, ale regretatului prof. *G. Vâlsan:* Cercetări sociologice privite din punct de vedere geografic şi Oraşe franceze în Evul Mediu; publicate prin îngrijirea d-lui N. Popp.

Dl. *Ion Conea*, încearcă să lămurească geografia istorică şi umană a Carpaţilor prin studiul nedeilor, păstorilor şi a numelor de munţi; dl. *Iuliu Morariu* se ocupă de Pluăritul în valea Someşului, iar dl. *Gh. I. Năstase* aduce o însemnată contribuţie de geografie fizică şi omenească asupra Bugeacului în antichitate.

Restul notelor şi comunicărilor sunt semnate de d-nii: *Gh. I. Năstase* „Valurile lui Traian" din Basarabia după C. Uhlig; *Vintilă Mihăilescu*: L'evolution de l'habitat rural dans les collines de la Valache entre 1790-1900; *M. Popescu-Spineni*: Rumaniens Anteil an der Kartographie; *Alex. Dincă*: Sur la rélation de l'intensité des tremblements de terre, la tectonique des regions ebranlées et les phénomènes lunisolaires; *R. Ficheux*; Esquisse morphologique du pays d'Abrud; *Ion Gugiuman*. Alunecări de straturi şi scurgeri de gloduri pe valea Bârladului şi Crasnei (jud. Fălciu) şi Localizarea geografică a aşezărilor umane de pe Mureş, între Arieş şi Deva;
N. Orghidan: Dârgiu; Col. *Ionescu-Dobrogeanu*; Starea Principatelor române la începutul veacului trecut, după W. Wilkinson.

O bogată cronică geografică, recenzii, bibliografie, viaţa societăţii, completează buletinul.

Jahrbuch des Siebenbürgischen Karpathenvereins (49 Jahrg., 126 pag.+2 schiţe; Krafft şi Drotleff, Sibiu; 40 lei)

Cea mai veche publicaţie turistică din ţară, Anuarul „Societăţii Carpantine a Turiştilor din Sibiu", care va împlini în curând o o jumătate de veac de aproape neîncetată apariţie, continuă studiul d-rului *A. B. Szalay* (Creasta munţilor Făgăraşului), unul din cei mai buni cunoscători ai acestui masiv, studiu pe care l'am dori tradus şi în românește. Anuarul mai cuprinde o descriere amănunţită a recentelor marcaje înfăptuite de dl. profesor *Dan Rădulescu*, în Munţii Lotrului şi Parângului, cu indicare de itinerarii precise şi popasuri la case de adăpost. Preşedintele Societăţii dr. *Fr. Kepp* aduce un pios omagiu cunoscutei scriitoare şi turiste *Bucura Dumbravă*, dând numele ei noului drum de la Negoiu spre Căiţun, care înconjoară porţiunea dificilă a Strungei Dracului.

Restul publicaţiei înfăţişează activitatea depusă în cursul anului 1936 de S. C. A. din Sibiu cu cele 13 Secţiuni.

VAL. P.

INFORMAŢII

■ *Inaugurarea casei de adăpost din Valea Turului.* Duminică 23 Mai a fost inaugurată cea dintâi casă românească din regiunea Sătmarului, aşezată pe frumoasa Vale a Turului, la 9 km. depărtare de Negreşti (Ţara Oaşului).

Ea s'a putut realiza datorită conducătorilor Municipiului Satu Mare, care au donat această casă Touring Clubului României, Secţia Satu Mare şi muncei depuse de d. ing. Zeno Spârchez, vice preşedintele Secţiei T. C. R. „Satu Mare", d. it. Vasiloiu şi d. avocat Liviu Calefariu.

După masa comună şi cele câteva ore petrecute la casa naţională din Negreşti, într'o atmosferă curat românească, o parte din participanţi au făcut o excursie la „Casa Popii" (1000 m. alt).

■ *Mersul trenului motor pe linia Zăvoiu-Caransebeş.* Se aduce la cunoştinţa turiştilor care vor să facă excursiuni în regiunea Muntelui Mic — Tarcu, că până la Poiana Mărului pot folosi trenul motor care pleacă din Zăvoiu (linia Sub Cetate-Caransebeş). Acest tren circulă după următorul orar:

a) *In zilele de lucru*
Zăvoiu pl. 11.00 Poiana Mărului sos. 12.00
Poiana Mărului pl. 12.00 Zăvoiu sos. 13.00
b) *In zilele de sărbătoare se adaugă încă o cursă.*
Zăvoiu pl. 11.00 Poiana Mărului sos. 15.40.
Poiana Mărului pl. 17.00 Zăvoiu sos. 18.00
Preţul unui bilet: 51 lei.
Copii până la 4 ani călătoresc gratuit.

Afară de trenurile regulate — dacă sunt cel puţin 10 persoane se poate face un mers separat la dorinţa excursioniştilor.

Automotorul aparţine Tramvaielor Comunale Timişoara T. C. R.

■ *Secretariatul general al Asociaţiei Turistice A. D. M. I. R.*, face cunoscut că pentru viitorul sezon de turism şi până la terminarea lucrărilor de mărire a Cabanei Radu-Negru din Piatra Craiului, interiorul actualului adăpost a fost complet renovat, înlocuindu-se lemnăria şi saltelele paturilor cari au fost sensibil lărgite şi făcându-se unele amenajări suplimentare.

Pentru a se asigura şi o aprovizionare promptă, Asociaţiile sau grupurile izolate, sunt rugate să ne anunţe din timp programul vizitelor lor în Piatra Craiului, pentru ca paznicul să-şi poată face din timp rezervele de alimente şi apă necesare.

■ *Case de adăpost în Retezat.* Cu începere de la 1 Mai a. c., casele de adăpost a Touring Clubului României din Retezat: *Baleia* şi *Stânişoara-Pietrile*, completate cu tot mobilierul necesar sunt puse la dispoziţia vizitatorilor pentru întreg sezonul de vară fiind înzestrate fiecare din ele şi cu câte un bun şi bine aprovizionat restaurant.

■ *Marcaje turistice în Maramureş.* Datorită Secţiei T. C. R. „Maramureş" din Sighet s'au marcat în cursul anului trecut următoarele poteci turistice în Munţii Maramureşului:

1. Valea Vişului – Lutoasa—Valea Reului (albastru orizont).
2. Măcârlău—vrf. Toroiaga (galben orizontal).
3. Vrf. Prislop—Pietrosul Mare, (2305 m.) (roşu orizontal).
4. Crăceşti – Gutâiu—lacurile lui Pintea Viteazul (roşu oriz.)
5. Crăceşti – casa de la Izvoare (albastru orizontal).
6. Sighet—vrf. Ţiganului—Valea Tătarului—casa de la Izvoare (roşu orizontal).
7. Gura Fântânii—Borşa—Vrf. Galaţului (albastru vertical).

Toate aceste marcaje sunt încadrate în culoarea albă, după sistemul întrebuinţat pretutindeni de T. C. R.

■ *Societatea Carpatină Ardeleană a Turiştilor din Sibiu.* Siebenbürgische Karpaten Verein, are după ultima statistică (1 Ianuarie 1937) un număr de 4556 membri, repartizaţi în 13 secţiuni. Secţiunile cu cei mai mulţi membri şi totodată cele mai bine organizate sunt: *Sibiu* cu 1453 membri, *Braşov* cu 1211 membri şi *Bucureşti* cu 407 membri.

■ *Activitatea turistică în Munţii Sebeşului.* Societatea vânătorilor din Petroşani a luat iniţiativa de a promova turismul în regiunile: Auşel, Bilele, Şurian, Vârful lui Petru şi Poiana Muierii care se găsesc în vecinătatea drumului de curând construit, Novaci-Sibiu (Munţii Sebeşului).

Societatea Vânătorilor are în proect construirea mai multor case de adăpost în locurile arătate mai sus.

Prima casă de acest fel se află la *Auşel*, a doua se va construi la Bilele, apoi se vor face drumuri, poteci etc, cu mijloacele pe care le posedă societatea.

Începând din luna Mai în fiecare Sâmbătă la ora 14 d. a., o cursă (autodrezină) pleacă din gara mică a soc. „Lonea", cu destinaţia Auşelul, transportând pe excursionişti. Cursa se va înapoia Dumineca.

Costul unui drum este de lei 30 de persoană.

■ *Ghidul Gorjului.* Preotul Prof. Gh. Gâţă a completat într'o broşură destul de documentată, preocupările mai vechi ale noastre pentru această frumoasă şi pitoreească regiune a Olteniei.

După o scurtă dare de seamă a Gorjului de ieri şi de cei de azi atingând în treacăt diferite elemente de situaţie generală, climat, istorie, trece la capitolul cel mai interesant. *Locuri şi drumuri în Gorjul pitoresc.*

Sunt descrise pe rând Tg.-Jiu, Cascada Vaidei, Runcul, Tismana, Valea Jiului, Petroşani Schitul Crasna, Novaci, Peştera Baia de Fier, Băile Săcelu şi Vladimirul cu casa lui Tudor.

Urmează capitolul referitor la alpinism în care sunt redate drumurile de munte în Retezat şi Parâng. Numeroase date relative la comunicaţiuni şi o hartă a Tg.-Jiului, completează această lucrare ilustrată cu numeroase şi sugestive fotografii.

■ *Un hotel la Lacul Roşu (Cheile Bicazului).* La popasul de intrare în chei, la 6 km. de Lacul Roşu şi 51 km. de Piatra Neamţ, e în construcţie un hotel cu două etaje (20 camere) cu câte o bae pentru parter şi fiecare din etaje, cu sală de restaurant, gara lumină electrică şi telefon. Proprietar Palea Grigore.

■ Deoarece pentru membrii Societăţilor de Turism ai Uniunei Federaţiilor Sportive, s'au emis carnete cl. I tip. C.F.R modelul 193 şi care dau dreptul la reducerea de 50% în grupuri de cel puţin 5 persoane iar aceştia doresc a călători în clasa II sau cl. III se va aplica pe carnetele existente la cererea pasagerilor o ştampilă cu următoarele menţiuni:

– „Valabil numai la cl. II" sau: "Valabil numai la cl. III".

Taxa modernizărei drumurilor se va percepe pentru clasa la care s'a făcut valabil carnetul.

Taxa de confecţionare este de lei 30.

■ *Drumul spre muntele Găina*

Drumul spre muntele Găina unde în fiecare an, pela mijlocul lunei Iulie (într'o Duminecă) se ţine *„târgul de fete"* e prea puţin cunoscut de bucureşteni, pentrucă turismul în această parte a ţării nu a luat desvoltarea cuvenită şi prin urmare informaţiunile se obţin cu greutate.

Pentru bucureşteni, drumul spre muntele Găina este următorul: cu trenul, pe linia Bucureşti-Braşov-Teiuş-Alba Iulia-Orăştie-Deva; dela Deva la Baia de Criş cu autobuzul (40 km.) şi de acolo cu trenul industrial pe care în ziua din ajunul târgului Societatea Hetterich-Şerban îl pune în mod gratuit la dispoziţia vizitatorilor. Cu trenul Soc. H. S. se ajunge în două ore până unde începe coasta muntelui, lângă hotarul comunei Bulzeşti. De aci, cei mai mulţi preferă să urce 2-3 ore pe jos, până la marginea platoului; sunt însă, la capătul liniei ferate localnici cu căluţi de munte, ce sunt gata, în schimbul unei mici sume de bani, să transporte oameni şi bagaje.

Atât în Deva cât şi în Brad şi Baia de Criş există restaurante şi hoteluri suficiente pentru cei ce se opresc în trecere spre munte.

Data când se va ţine târgul va fi publicată, ca de obiceiu, înainte de 1 Iulie.

DIN STRĂINĂTATE

Cehoslovacia.

Clubul turiștilor cehoslovaci este dintre societățile turistice europene cele mai organizate și mai bogate. După o statistică recentă C. T. K. e proprietar sau are în concesiune nu mai puțin de 145 de hoteluri și case de adăpost, dintre care 39 se află în Boemia, 28 în Moravia, 62 în Slovacia și 16 în Rusia subcarpatică.

Frecvența turiștilor străini. După datele strânse la sediul „Asociației internaționale a tineretului din Amsterdam", Cehoslovacia ar fi printre țările europene cele mai vizitate de tineretul sportiv și școlar.

Organizarea turistică pentru acest tineret este dealtfel dintre cele mai bune, Cehoslovacia având pentru adăpostirea tinerilor turiști 973 de adăposturi cu 11.688 de paturi, în care s'au adăpostit anul trecut 111.258 de tineri.

Franța.

Concurs internațional ciclo-turist la Paris. Secțiunea congresului internațional de turism, termalism și ciclism care va avea loc la Paris de la 21 Iunie la 4 Iulie, organizează un concurs ciclist național și internațional la Paris, în colaborare cu Touring Clubul Franței și Uniunea ciclistă Franceză.

Regulamentul oficial al concursului se poate obține de la Secretariatul general al congresului (Paris, Avenue de la Grand Armée, 65).

Cu ocazia expoziției internaționale din Paris, *Centrul Național de expansiune a turismului* (Paris, champ-Élysées, 127), a editat o elegantă broșură de propagandă turistică „*France*" care în 40 de pagini, oferă celui interesat un bogat material constând din: date numeroase, hărți sugestive și admirabile fotografii.

Sunt redate pe scurt dar foarte sistematic, multe informații necesare celui ce voește să vină și să rămână câtva timp în Franța, folosind drumul de fier, avionul, vaporul sau automobilul, cu avantagiile de plată sau de altă natură pe care le oferă fiecare din aceste mijloace.

Sunt amintite deasemenea unele din bunele hoteluri cu prețurile și confortul lor și multe din stațiunile balneo-climaterice. O perfectă sinteză a vieței intelectuale, culturale, artistice și sportive a Franței și a Parisului în special, închee această broșură atât de necesară vizitatorului de azi.

O altă broșură, editată tot de *Centrul Național de expansiune a turismului* este „Ghidul hotelelor de turism din Franța pe 1937"; o lucrare foarte completă și practică.

Ghidul conține un aviz în mai multe limbi, o hartă a Parisului pe secțiuni și apoi tabelul amănunțit al hotelurilor de Turism, începând cu Parisul, continuând cu Franța de peste mări.

Ghidul este alfabetic pe localități și în cadrul fiecărei localități, pe hotele.

În dreptul fiecărui hotel se arată numărul camerilor, a camerilor de bae și prețul lor care este *garantat*. Deasemenea se indică prin semne convenționale: altitudinea, încălzitul central, terenurile de golf, tenis, patinoare, etc.

Italia

Touring Clubul Italiei, una dintre cele mai mari asociații turistice din lume și poate cea mai bine organizată avea la 1 Aprilie a. c. 470.439 membri. Bugetul se reprezinta la 1 Dec. 1936, 61.398.878 lire italiene la venituri și cheltueli, contribuția membrilor T. C. I. la acest buget fiind de peste 40 milioane lire italiene.

Polonia

O expediție științifică în Groenlanda. La sfârșitul lunei Mai s'a îmbarcat la Copenhaga pe bordul unui vas danez și sub conducerea profesoruiui *Kosiba*, o expediție științifică polonă pentru cercetarea Groenlandei.

Navigație internă între Polonia și România. Revistele tehnice poloneze se ocupă de proectul în studiu al unui canal care să lege fluviul Vistula prin afluentul său San cu Prutul.

Costul acestei linii de navigație fluvială, care ar pune în legătură directă Vistula cu Dunărea ar fi de un miliard de zloți, iar timpul necesar realizării lui ar dura 4 ani, socotind că ar lucra la el 175.000 lucrători.

Construcția canaluiui odată terminată, se prevede un trafic de cel puțin 5 milioane tone anual, importanța acestei comunicații directe între Marea Neagră și Marea Baltică fiind de netăgăduit.

Statele Unite

Linie aeriană San Francisco - Australia. „Pan American Airways" are intenția să înființeze cu începere din 1938 un serviciu aerian transatlantic pentru Australia.

Noua linie aeriană ar avea un traiect de aproximativ 12.670 kilometri, urmând parcursul; San Francisco-Honoluiu-Insula Palmira-Insula Samoa-Insula Figi-Insula Norfolk-Insula Lord Howe-Sydnei.

Uniunea Sovietelor

Deschiderea canalului Volga—Moscova. La 1 Mai s'a pus în circulație canaiul Moscova—Volga prin care capitala U. R. S. S. devine un însemnat port în legătură cu Marea Albă prin lacurile Onega și Ladoga, cu Marea Neagră, prin fluviile: Volga și Sekna cu Marea de Azov prin fluviile: Moscova, Desma și Nipru și cu Marea Caspică prin fluviile: Moscova, Oka și Wolga.

Canaiul Wolga—Moscova are o lungime de 128 km., iar drumul pe care-l străbate vaporul dela Moscova la Leningrad reprezintă 1100 kilometri.

Lucrarea acestui canal a durat 4 ani, și a costat 1.491 milioane de ruble.

Sbor deasupra Polului Nord. În ziua de 21 Mai, ora 11.10 expediția aeriană sovietică condusă de academicianul *Otto Schmidt*, a sburat pe deasupra Polului Nord, iar la ora 11.35 a aterizat în bune condițiuni pe un bloc de ghiață, la 20 km de Pol, la vest de meridianul care trece prin insula Rudolf.

Pe bordul avionului în afară de academicianul Schmidt și de membrii echipajului, se află savanții *Petr Chicov*, șeful postului de hidro-biologie și *Evgeni Fedorov*, specialist în chestiuni de fizică.

Savanții ruși vor rămânea timp mai îndelungat pe blocul de ghiață unde au aterizat spre a se ocupa de observații științifice.

Al XVII-lea Congres internațional de Geologie, va avea loc la Moscova, în cursul lunei Iunie a. c.

Congresiștii vor întreprinde mai multe excursii în diferite părți ale U. R. S. S.: Karelia, peninsula Kola, Urali, unde se vor vizita exploatările miniere, Caucaz, basinul Donet. Alte excursii mai îndepărtate vor fi făcute în: Burjat (Mongolia), Oceanul Înghețat de Nord și în Siberia.

Producția mondială a petrolului în 1936. După o statistică publicată în revista „Le Vie del Mondo", indicele de participare la producția mondială a petrolului în anul trecut este următorul:

Statele Unite ale Americei	60.7%
U. R. S. S.	11. %
Venezuela	9.3%
România	3.5%
Iranul și Persia	3.4%
Indiile Olandeze	2.6%
Mexic	2.5%
Irak și Mesopotamia	1.6%

Țările ce urmează au o producție sub 1%, în Europa fiind menționate numai Germania și Polonia cu câte 0.2%.

După „Zeitschrift für Erdkunde" (Aprrilie 1937) în privința cantității de petrol exploatat, locul întâiu îl ocupă Venezuela, România ținând pe al 5-lea cu un export în continuă creștere: 2.8 mil. tone în 1929, 5 mil. tone în 1932, 6.4 mil. tone în 1936.

CURSA DE COASTĂ CONSTANȚA-MANGALIA-BALCIC-VARNA

Societatea anon. rom. de transporturi „SAROT" a hotărît să pună la dispoziția publicului vaporașul „DRYADE", care cu începere dela 1 Iulie 1937, va face cursa regulată Constanța-Mangalia-Balcic-Varna.

Acest vaporaș, lung de 31 m. și lat de 7 m., putând transporta cc. 300 persoane, este amenajat cu tot confortul necesar pentru cursele și plimbările de coastă în timpul zilei.

Pasagerii vor putea lua masa de prânz pe vapor; un bar bine organizat va servi publicul în tot timpul cursei.

Itinerariul va fi următorul:

La ducere:

Constanța	– plecare orele	11 1/2			
Mangalia	– sosire „	13 1/2	plecare	14 1/2	
Balcic	– sosire „	19 1/2	„	20	
Varna	– „ „	22			

La întoarcere:

Varna	– plecare orele	6			
Balcic	– sosire „	8	plecare	8 1/2	
Mangalia	– „ „	13 1/2	„	14 1/2	
Constanța	– „ „	17	„		

Prețurile de transport vor fi următoarele:

	Dus	Dus și întors
Constanța–Mangalia	Lei 60	
„ Balcic	„ 120	Lei 200
„ Varna	„ 160	„ 300
Mangalia–Balcic	„ 100	„ 160
„ Varna	„ 140	„ 240
Balcic–Varna	„ 80	

Masa de prânz compusă din 3 feluri *va costa Lei 60.*

Biletele vor fi puse în vânzare la Constanța, în piața Ovidiu, precum și la vapor.

În zilele când din cauza timpului nefavorabil cursa nu se va putea efectua, biletele vândute sunt valabile pentru cursa următoare.

SERVICIUL MARITIM ROMÂN

Liniile deservite de vapoarele rapide de poște ale Serviciului Maritim Român, **Dacia, România** și **Regele Carol I,** oferă călătorilor drumul cel mai scurt, confortabil și economic, între țările **Europei Centrale,** prin **România, Turcia, Grecia, Siria, Palestina** și **Egipt,** putându-se vizita în timpul escalelor, frumoasele orașe: Istambul, Atena, Beirut, Haifa și Alexandria.

Cu vapoarele liniei Dunăre-Mediterana Occidentală, deservită de s/s ALBA IULIA și s/s SUCEAVA, care deplasează 12.000 tone, se pot vizita în timpul escalelor, orașele: **Istambul, Izimir, Malta, Genova, Marsilia, Oran** și **Alger.**

Prețurile de călătorie ale Serviciului Maritim Român, sunt dintre cele mai ieftine, oferindu-se totuși călătorilor cabine confortabile, un serviciu ireproșabil și o hrană satisfăcând gusturile cele mai variate și mai exigente.

În timpul sezonului de vară și anume dela 1 Iulie până la 30 Septembrie, 1937, se acordă o reducere de 20% aplicată asupra prețurilor tarifare.

S. M. R. oferă deci călătorilor posibilitatea de a petrece vacanțe admirabile cu vasele sale. Ceva mai mult, călătorii vapoarelor liniei Dunăre-Mediterana Occidentală, au ocaziunea, ca întrerupând călătoria la Marsilia, să viziteze expoziția dela Paris, care va atrage un număr excepțional de mare de vizitatori.

Serviciul Maritim Român trimite la cerere în mod gratuit informații, prospecte, conținând itinerariile vapoarelor sale, cum și prețurile de călătorie. Direcțiunea Serviciului Maritim Român este: București, în Palatul Ministerului Lucrărilor Publice și Comunicații, B-dul Elisabeta 27, telef. 3.22.61.

1857 NORD LLOYD 1937

călătoriile LLOYD
RĂMÂN TOTDEAUNA AMINTIRI PLĂCUTE!

Petreceți vacanța la una din numeroasele croisiere jubiliare ale lui

NORDDEUTSCHER LLOYD BREMEN

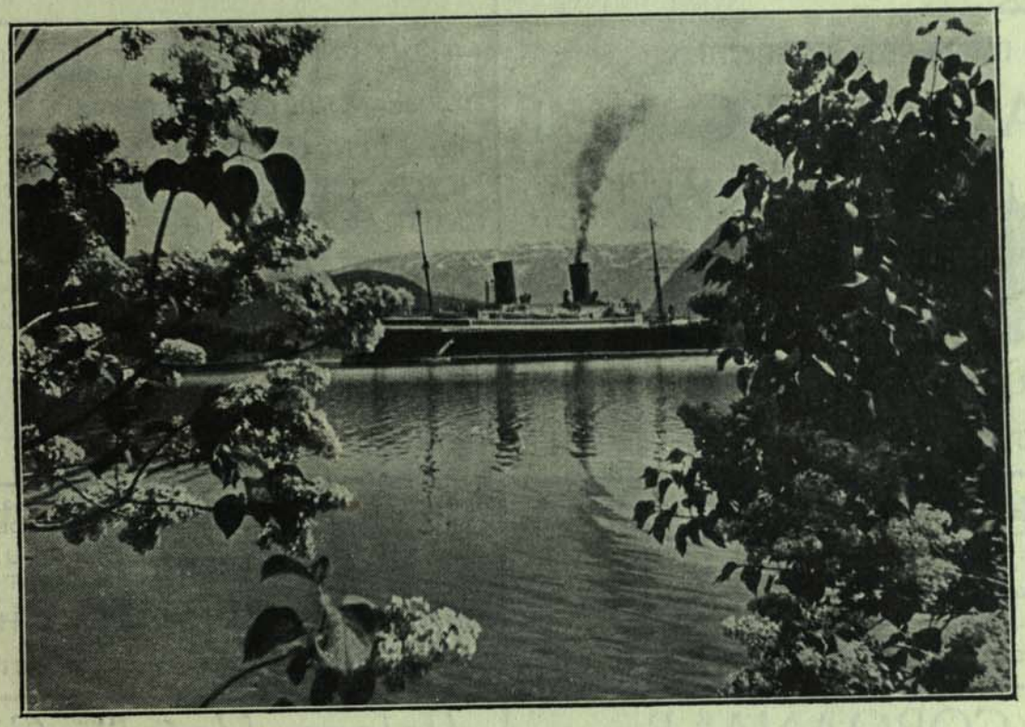

Mediterană ▪ Madeira ▪ Insulele Canare ▪ Irlanda ▪ Anglia ▪ Marea Baltică ▪ Capul Nord ▪ Regiunea ghețarilor ▪ Scoția ▪ Norvegia

CEREȚI PROSPECTE ȘI INFORMAȚIUNI LA:

NORD LLOYD

BUCUREȘTI: NORDDEUTSCHER LLOYD BREMEN, F. MISSLER S. A. R.
CALEA VICTORIEI, 101 — TELEFON 329/68

TIMIȘOARA: NORDDEUTSCHER LLOYD BREMEN, F. MISSLER S. A. R.
STRADA I. C. BRĂTIANU, 39 — TELEFON 260

S I B I U: BIROUL DE VOIAJ „L L O Y D"
STRADA REGINA MARIA, 26 — TELEFON 180

HOTEL UNION

TELEFON 377.20

CEL MAI ELEGANT ŞI CONFORTABIL DIN ŢARĂ
PREŢURI MODERATE
BUCUREŞTI STRADA ARISTIDE BRIAND No. 6

HOTEL SPLENDID PARK

BUCUREŞTI, STR. ŞTIRBEI VODĂ, 4
(LÂNGĂ PALATUL REGAL) CONSTRUCŢIE 1935
HOTELUL LUMEI DIPLOMATICE
CEL MAI ELEGANT ŞI CONFORTABIL

Hotel Stănescu

Bucureşti Str. Aristide Briand No. 5
Construcţie 1930
Confort după ultimele cerinţe technice ale higienei

HOTEL SPLENDID

BUCUREŞTI, CALEA VICTORIEI No. 57
CONFORT RENOVAT
PREŢURI FOARTE REDUSE

VENIND ÎN BUCUREŞTI, LOCUIŢI LA

GRAND-HOTEL „LAFAYETTE“

ESTE HOTELUL CEL MAI MODERN, CEL MAI CONFORTABIL. SITUAT ÎN PLIN CENTRU AL CAPITALEI. APĂ RECE ŞI CALDĂ ÎN TOATE CAMERELE

PREŢURI MODERATE

CALEA VICTORIEI No. 11 — TELEFON: * 3.34.10

HOTEL DU BOULEVARD

BULEVARDUL ELISABETA No. 1
HOTELUL CEL MAI MODERN
HOTEL DE TOUT PREMIER ORDRE
FIRST CLAS HOTEL

HOTEL MAJESTIC

BUCUREŞTI, CALEA VICTORIEI No. 40
TELEFON 334.56—377.54
CONFORT MODERN
TURIŞTII SE BUCURĂ DE 30% REDUCERE

Marele Hotel Royal Palace

300 camere ultimul confort
In plin centru al Capitalei
Telefon 306.60—306.69
Bucureşti, Strada Constantin Mille No. 13

HOTEL IMPARATUL TRAIAN TERMINUS

TELEFON: 3.52.14 — 4.55.96
ALĂTURI DE GARA DE NORD
PREŢURI FOARTE AVANTAJOASE
AGENŢIA WAGON-LITS IN HOTEL
BUCUREŞTI CALEA GRIVIŢEI No. 177

Hotel „COROANA“ Braşov

Cea mai plăcută staţiune climaterică din România.
200 camere cu confortul cel mai modern.
Saloane de dejun şi separeuri foarte elegante.
Cafenea mare şi confortabilă. Sală de dans. Jazz.
Telefon No. 124, 125, 126, 127, 128.

„Palace-Hotel“ Cernăuţi

100 camere confort modern, serviciu constiincios, preţuri moderate
Restaurant de prim rang.
Telefon No. 996—997 *Cernăuţi*

GRÉGOIRE CAPSA

CONFISERIE PARISIENNE
HÔTEL & RESTAURANT. — BUCAREST, RUE DE LA VICTOIRE, 63
MÊME MAISON: RESTAURANT ATHÉNÉE PALACE BUCAREST
HÔTEL ET RESTAURANT CARAIMAN SINAIA

EUROPA

RĂSPUNDE ORICĂREI EXIGENŢE ÎN MATERIE DE VOIAJ ŞI TURISM

TELEFON 3.95.72

CENTRALA:
BUCUREŞTI
STRADA DOAMNEI No. 1

„EUROPA"

ORGANIZAŢIA NAŢIONALĂ ROMÂNĂ DE VOIAJ ŞI TURISM

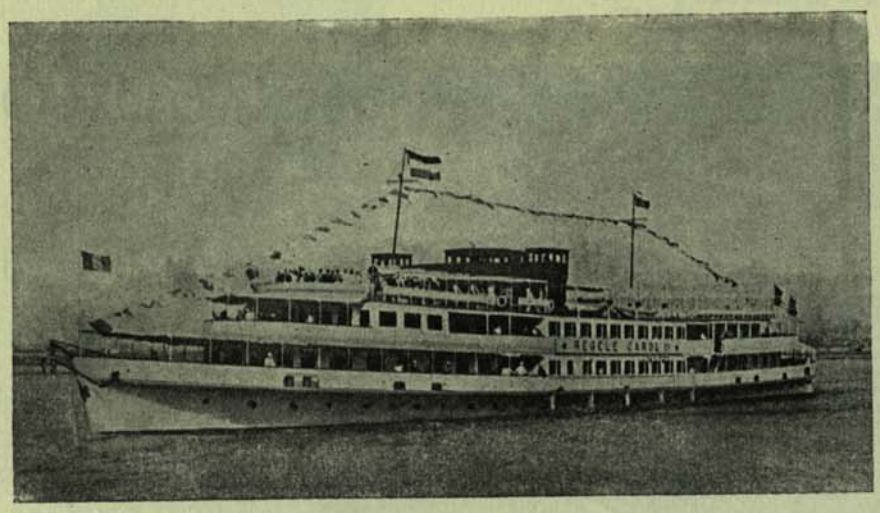

NAVIGAȚIUNEA FLUVIALĂ ROMÂNĂ

N. F. R.

SERVICIUL REGULAT ŞI RAPID DE PASAGERI, INTRE TOATE STAȚIUNILE DUNĂRENE, DELA SULINA-VÂLCOV LA BAZIAŞ.

EXCURSIUNI SPECIALE IN DELTĂ (VÂLCOV), REGIUNEA CAZANELOR ŞI PÂNĂ LA BELGRAD, CU VAPORUL DE LUX

„REGELE CAROL II"

CEL MAI MARE, MAI CONFORTABIL, MAI LUXOS VAPOR DE FLUVIU DIN EUROPA.

CABINE DE LUX ŞI DE CLASA I.
BAR, DANS, DISTRACTIUNI.
ORCHESTRA-JAZZ POLDY EBNER.
INFORMAȚIUNI, ITINERARIU,
TARIFE, BILETE, ETC., LA:

NAVIGAȚIUNEA FLUVIALA ROMÂNĂ
SERVICIUL COMERCIAL
BUCUREŞTI, STRADA CONST. NACU 3, TELEFON 455.98

NAVIGAȚIUNEA FLUVIALĂ ROMÂNĂ
GALAȚI, STRADA PORTULUI — TELEFON 493

LA TOATE AGENȚIILE N. F. R. PRIN PRINCIPALELE PORTURI DUNĂRENE, PRECUM ŞI LA PRINCIPALELE BIROURI ŞI AGENȚII DE VOIAJ DIN BUCUREŞTI.

Permanent deschis

Palace-Hotel-Sinaia

Permanent deschis

Permanent deschis

200 Camere luxos mobilate
140 camere cu bae

Telefon în fiecare cameră
Confort ultra-modern

Situat în cea mai pitorească și sănătoasă poziție din țară

Sejoururi agreabile pentru odihnă și reconfortare. — Sport - Excursiuni etc...

Restaurant-Bar-Confiserie

Tarif în raport cu durata sejourului

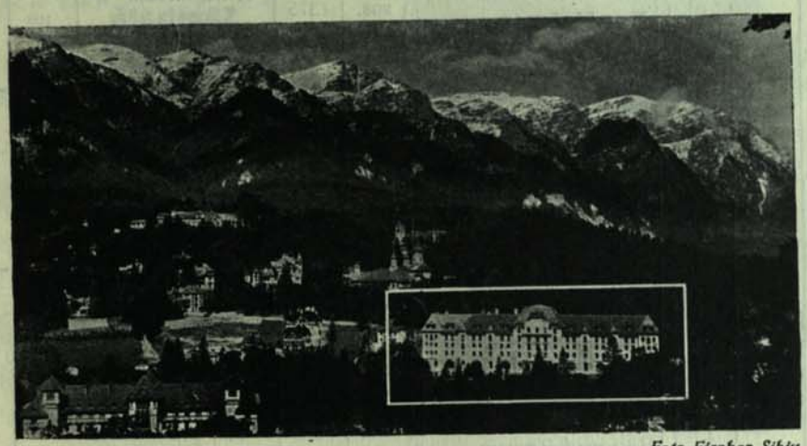

Foto Fischer Sibiu

Adresa telegrafică:
PALACE „Sinaia"

Pentru rețineri de camere adresați:

BUCUREȘTI: Str. Eug. Carada 3.
Telefon 365-21.

SINAIA: Palace Hotel
Telefon 225 și 226.

Garaj propriu pentru 70 mașini

—

Teren sportiv

—

Golf

—

Tenis

—

Atracțiuni

—

Jazz

POSEDAȚI VEDEREA FOTOGRAFICĂ?

Artiștii fotografierei o posedă.
Și Dvs. puteți face fotografii artistice.
Geamul mat al aparatelor Rollei vă ajută și vă sfătuiește ca un profesor invizibil.

ROLLEIFLEX - ROLLEICORD

Aparatele cu oglinda-reflex, cele mai căutate.

Prospecte prin magazine de specialitate și

C. Stroia & W. Petri

București I, Strada Lipscani 19.

PRIMA SOCIETATE DE NAVIGAŢIE CU VAPOARE PE DUNARE

D. D. S. G.

Mersul vapoarelor exprese de călători

între Wien-Bratislava-Budapest-Beograd-Orşova-Turnu Severin-Lom-Roussé-Giurgiu

CLASA I-a şi II-a		Km.		STAŢIUNI		Km.	CLASA I-a şi II-a			
ZILE	ORE						ZILE	ORE	ZILE	ORE
Circulă la 5.IV. şi cu începere dela 14.IV până la 17.X **Duminică** şi **Miercuri** în caz de trebuinţă şi la 17.IX.. iar între 2. VII. şi 3 IX. circulă şi **Vineri**	Ora Europei Centrale 8^{30} 10^{45} 11^{15} 14^{15} 14^{25} 17^{20} 17^{25} 17^{55} 18^{00} 20^{46} 22^{30}	— 60 — 138 — 210 — 222 — 282 —	pl sos. pl. sos. pl. sos. pl. sos. pl. sos. pl.	**Wien** Praterkai (legătura cu vapoarele societăţii dela şi spre **Linz** şi **Passau**)	sos. pl. sos. pl. sos. pl. sos. pl. sos. pl. sos.	1435 — 1375 — 1297 — 1224 — 1213 — 1153	Circulă la 17.IV. şi dela 22. IV. până la 11.IX. **Luni** şi **Joi** iar între 10.VII. şi 11.IX. circulă şi **Sâmbătă**	Ora Europei Centrale 6^{30} 1^{00}	Circulă dela 13. IX. până la 25.X. **Luni** şi **Joi**	15^{15} 10^{15} 9^{55} 3^{35} 3^{25}
Circulă la 6.IV. şi cu începere de la 15.IV. până la 18.X. **Luni** şi **Joi** în caz de trebuinţă şi la 18. IV. iar între 3.VII. şi 4.IX. circulă şi **Sâmbătă**	7^{10} 7^{50} 8^{50} 9^{10} 13^{05} 13^{15} 16^{35} 16^{55} 20^{20} 22^{15}	450 481 — 504 — 593 — 672 — 755	sos. pl. sos. pl. sos. pl. sos. pl sos. pl. sos.	**Budapest** Ferenc Iozsefhid Baja Mohàcs Bezdan Vukovar Novi Sad	pl. sos. pl sos. pl. sos. pl. sos. pl. sos.	— 985 -- 954 — 931 — 842 — 763	Circulă la 16.IV. şi cu începere de la 21.IV. până la 10.IX **Duminică** şi **Miercuri** iar între 9 VII. şi 10.IX circulă şi **Vineri**	23^{55} 17^{35} 17^{25} 12^{50} 12^{45} 12^{05} 12^{00} 8^{00} 5^{30}	Circulă dela 12. IX. până la 24.X. **Duminica** şi **Miercuri**	22^{50} 22^{45} 22^{05} 22^{00} 18^{00} 5^{38}
Circulă la 7.IV. şi cu începere de la 16.IV. până la 19.X. **Marţi** şi **Vinerea** în caz de trebuinţă şi la 19.IX., iar între 4.VII. şi 5.IX. circulă şi **Duminica**	3^{10} 3^{30} Ora Europei Orient. 5^{00} 5^{20} 9^{25} 9^{35} 10^{35} 10^{45} 16^{05} 16^{20} 18^{10} 18^{40} 21^{10} 21^{20}	870 — 880 — 978 — 999 — 1138 — 1185 — 1251 —	pl. sos. pl. sos. pl. sos. pl. sos. pl. sos. pl. sos. pl. sos. pl.	Moldova veche Orşova Ada Kaleh*) Turnu Severin Vidin Lom Orehovo Somovit Svişovt	sos. pl. sos. pl. sos. pl. sos. pl. sos. pl. sos. pl. sos. pl. sos. pl. sos.	763 — 680 — 565 — 555 — 461 — 457 — 436 — 297 — 250 — 184 — 114 — 61	Circulă la 15.IV şi cu începere dela 20.IV. până la 23.IX. **Sâmbătă** şi **Marţi** iar între 8.VII. şi 9.IX. circulă **Joi**	19^{05} 19^{00} 17^{20} 16^{40} 15^{28} 15^{05} 9^{45} 9^{40} 5^{00} 4^{50} 0^{10}		
Circulă la 8.IV. şi cu începere dela 17. IV. până la 20.X. **Miercuri** şi **Sâmbătă** în caz de trebuinţă şi la 20.IX. iar între 5.VII şi 6.IX. circulă şi **Luni**	0^{10} 0^{15} 2^{20} 2^{30} 5^{05} 5^{35} 5^{55} —	1321 — 1374 — — — 1433 1435	sos. pl. sos. pl. sos. pl. sos. —	Giurgiu Roussé GIURGIU	pl. sos. pl. sos. pl. sos. pl.	— — 2 — — — —	Circulă la 14.IV. şi cu începere dela 19.IV. până la 22.X. **Vineri** şi **Luni** iar între 7.VII. şi 8.IX. circulă şi **Miercuri**	Ora Europei Orient. 15^{45} 15^{35} 9^{25} 9^{15} 9^{00} 7^{00} 5^{25} 5^{01}		
							Circulă la 13.IV. şi cu începere dela 18.IV. până la 21.X. **Joi** şi **Duminică** iar între 6.VII. şi 7.IX. circulă şi **Marţi**	21^{15} 20^{10} 17^{30} 55^{15} 11^{40} 11^{10} 7^{20} 6^{50} 3^{50} 3^{20} 0^{00}		
							Circulă la 12.IV. şi cu începere dela 17.IV. până la 20.X. **Miercuri** şi **Sâmbătă** iar între 5.VII. şi 6.IX circulă şi **Luni**	22^{20} 22^{00}		

*) In timpul opririi la Ada Kaleh, insula aceasta poate fi vizitată fără viza consulară română în pasport.

Pentru călătoria cu vapoarele exprese e necesară numai viza consulară a ţării de destinaţie, nefiind nevoie de vize pentru ţările transitate

Intre porturile româneşti nu se efectuiază nici un fel de transporturi de călători, bagaje sau mărfuri; vapoarele exprese nu deservesc, în România, decât numai traficul din şi spre străinătate.

Vapoarele exprese deservesc şi traficul internaţional combinat D. D. S. G.-C. F. R.-S. M. R.

Restaurante pe bordul vapoarelor.—Mâncări à la carte sau table d'hôte.—Cabine şi paturi,

Direcţia parcursului e indicată în itinerar prin săgeţi

Nu se garantează legăturile de tren sau vapoare. Eventuale întârzieri sau anularea unor curse nu dau drept la nici o pretenţiune de despăgubiri. Societatea îşi rezervă dreptul de a modifica mersul vapoarelor oricând.

Informaţiuni la:

Direcţiunea societăţii în Wien, III, Hintere Zollamtsstr. 1;
Reprezentanţa Generală a societăţii în BUCUREŞTI I, Str. MARCONI, 3. (Căsuţa Poştală 249) Telefon 3.26-20, 3.26-29 şi Interurban 11;
Agenţiile societăţii în porturile dunărene, precum şi Birourile de voiaj.

Prindeţi primăvara.

Vin zile pline de soare. Natura se împodobeşte Prindeţi acestea cu aparatul Dv.

APARATE, FILME, HARTIE FOTOGRAFICA

Mărcile cele mai renumite se găsesc în permanenţă la:

„FOTOPTIC"

Bulevardul Elisabeta 3a

DEVELOPATUL ŞI COPIATUL IN 4 ORE

Dece tocmai TEMPIPHOT...

Pentrucă ajunge o privire ca să citeşti timpul exact de expunere.

Pentrucă posedă cea mai mare sensibilitate printr'un adaos şi arată dintr'odată timpurile cele mai lungi de expunere.

Cereţi prospecte la furnizorul Dv. sau la reprezentantul general

C. STROIA & W. PETRI

Bucureşti I, str. Lipscani 19.

Fotografia mică sau mare

dă întotdeauna aceleaşi minunate calităţi când este executată pe

noul film cu dublă emulsiune

Se împart **1122 PREMII PREŢIOASE**

(Lei 10.000.—, Lei 5.000.— etc.). In fiecare Rollfilm şi Filmpack se găseşte un bon de premii.

INTRE 9 IUNIE
ȘI 9 IULIE
MARI AVANTAJII

PENTRU CEI CE VIZITEAZĂ CAPITALA

REDUCERI PE C. F. R. DE

50% ȘI 75%

REDUCERI SPECIALE
LA HOTELURI ȘI RESTAURANTE

LUNA BUCUREȘTILOR ESTE CEA MAI FRUMOASĂ SĂRBĂTOARE A CAPITALEI

AVÂND IN VEDERE AVANTAJILE OFERITE TOATĂ LUMEA TREBUE SĂ VIZITEZE ȘI SĂ ADMIRE ACEASTĂ EXPOZIȚIE INSTRUCTIVĂ ȘI DISTRACTIVĂ

LUNA BUCUREȘTILOR

BIBLIOTECA NAȚIONALĂ
PERIODICE
ROMANIA

90 Ani HAPAG

HAPAG

ORGANIZEAZĂ ÎN ANUL JUBILIAR 1937

VOIAJURILE CELE MAI FRUMOASE LA PREȚURILE CELE MAI CONVENABILE

EXCURSII SPRE ȚĂRILE NORDICE

CU VAPOARELE DE LUX

„RELIANCE", „MILWAUKEE" ȘI „ST. LOUIS"

28 IUNIE — 14 IULIE
ANGLIA, ISLANDA ȘI NORVEGIA

16 IULIE — 8 AUGUST
22 IULIE — 11 AUGUST
7 AUGUST – 30 AUGUST
SCOȚIA, ISLANDA, SPITZBERGEN, NORVEGIA

10 AUGUST – 26 AUGUST
MAREA BALTICĂ ȘI NORVEGIA

■

28 IUNIE — 14 IULIE
INSULELE AZORE, MADEIRA ȘI CANARE

■

VOIAJURI DE STUDII SPRE STATELE-UNITE ȘI CANADA
PLECĂRI SĂPTĂMÂNALE IN CONDIȚIUNI FOARTE AVANTAJOASE

■

CROISIERE SPRE AFRICA, O NOUĂ ȚINTĂ A TURISMULUI

■

PREȚURILE SOCOTITE LA CURSUL OFICIAL

INFORMAȚIUNI ȘI PROSPECTE:

HAMBURG-AMERIKA LINIE, S.A.R.

BUCUREȘTI, CALEA VICTORIEI 84 — TELEF. 3-62.42

BIBLIOTECA NAȚIONALĂ PERIODICE ROMANIA

13,908 — CARTEA ROMÂNEASCĂ", BUCUREȘTI

Automobilul Dv. va reuși performanțe superioare, iar întreținerea lui vă va costa mai puțin, dacă îl veți aproviziona cu produsele

UNIREA:

BENZINA ALBASTRĂ ETHYL ȘI ULEIUL LUBOIL

BIBLIOTECA NAȚIONALĂ
PERIODICE
ROMANIA

LEI 20